

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDEKEN:
Egy evre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HEDETESEK:
6-hatásos postai ar. egyszer 20 fill.
minden következéskor 16 fillér.

nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, június 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk: Béke Dél-Afrikában.
- A magyar delegáció ülése.
- A békét megkötötték.
- Népgyűlés egy aradi indítvány ügyében.
- Pável püspök meghalt.
- A Nikodém-végrendelet megsemmisítése.
- Iparosok a Csálában.
- Pável püspök és a borossebesi királynapok.
- Vulkán a Kárpátokban?
- Színházi kérdés az aradi törvényszék előtt.
- A bécsi derby szenzációja.
- A polgári leányiskola mulatsága.
- Elfogott pénzügyigazgatási díjak.
- Rorotválasz — puskáért.
- Tárca: A család. Irta: Kóbor Tamás.
- Régény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Cataldo Mendés.

Béke Dél-Afrikában.

Arad, június 2.

VII. Edward király együtt örül a népével a délafrikai háboru befejezésén, a béke megkötésén: nagy meglepéssel tölti el — mondja proklamációjában, hogy az ellenségeskedés megszűnt és az angolok nyugodtan folytatják a béke áldásos munkáját.

A proklamáció, harmadfél évi vérontás, a csufos vereségek és a pyrhusi győzelmek láncolata után végét jelenti a háborúnak, a mely a legnagyobbak egyike volt minden háboruk között. Nagy a vér- és pénzáldozatban, amelybe került, nagy a méreteiben, amelyek a történelem legnagyobb szabásu fegyveres expedícióinak méreteivel vetekednek, sőt azokat felül is

mulják, és nagy mindenekfelett politikai jelentőségében, világtörténelmi hatásaiban. Afrika sorsa dőlt el vele, és Anglia világszerte jelentősége szilárdult meg újra hosszú századokra. Egy szabad, független nép önálló létének romjain épül fel Angliának új erőssége, amint hogy ilyen romokra alapozódott a hármass királyság nagylétének kezdete. Hindosztán szabadsága, vagyona, földjének buja termése és fiainak vére kellett hozzá, hogy nagyra nőjön Angolország. Es azóta vérnyom jelzi az óriás minden léptét, amelyvel előrehaladt. Mindmennyi háboruja között egy sem volt olyan véres, olyan változatos, és olyan nagy, mint ez az egy; és mindmennyi gyarmatszerzeménye között egy sem volt olyan értékes, egyikhez sem fűződött olyan fontos érdek, mint Oranje és Transvaal megszerzéséhez. Dél-Afrika birtokáról s vele mintegy egész Afrika hegemoniájáért folyt itt a küzdelem s a buroknak balvégzetük volt, hogy kicsiny létükre ilyen nagy érdekek torlódásába kerültek. Két és fél év alatt Anglia eltörölte mindazt, amit a bur nép két évtizednyi önállósága alatt intézményben, szervezetben alkotott, megfogyasztotta népességük erejét, elvette országlétüket, a bur politikai nemzetet ethnográfiai népeggyedé fokozta le. — Az emberi érzést mélyen megrendíti a népszabadság ilyen cédá, védtelen volta, de a jövő történetírása meg fogja állapítani, nem volt-e ez a háboru az emberiség fejlődésének törvényei szerint való

kényszerűség, nem éppen a kultura érdeke volt-e, hogy Anglia a kultura terjesztésének és a föld gazdasági feltárásának leghatalmasabb eszköze, ezt a háborut megvívja s ezt a népfajt leigazza.

Örök törvények rugói az eseményeknek s a véges napi szempontokból kiinduló ítélet nem mérheti meg a történelmi fordulatok jelentőségét és hatását. Most csak egy érzésben közös az egész világ: megszűnt a háboru lidérenyomása; felszabadult végre Anglia gazdasági ereje, amelyvel annyira összenőtt a világ egész gazdasági élete és nyitva ismét Európa kincsestára, Dél-Afrika arannyal és gyémánttal televetett földje. Talán enyhül e révén az a súlyos pangás, amely a világ gazdaságát évek óta lenyűgözi s az emberiség millióit a létért való még keservesebb harcban tartja.

Es felszabadul Angolország nagy politikai ereje is, amely a legutóbbi világ eseményekben alig működött, mert a nagy hatalmasság béna volt, oda láncolta minden tagját a dél-afrikai kérdéshez.

Európa számára, a hatalmak egyensúlya szempontjából ez a legnevezetesebb momentum a mai nappal jelzett nagy történelmi fordulatban. A humanizmus öröme éles, eltitkolhatatlan hangon szól bele a politikai és gazdasági önzés öröme a dél-afrikai békekötés pillanatában.

**

TÁRCA

A család.

Irta: Kóbor Tamás.

I.

A miniszterelnökség igazgatójánál. Adám Miksa ellenzéki képviselő ur gondosan összehajtogatja a bankókat s mikor tárcájába rejti, mélyen sóhajt.

Adám: Ugy bizony kedves uram, ön akármit gondol most fölölem, igaz van.

Az igazgató (mosolyogva): A nyugta meg van, az ügy el van intézve. En hivatalból nem gondolok soha semmit.

Adám: Lehetetlen, hogy hivatal után ne gondolja: milyen alak! A nyílt színen ágál a kormány ellen, titokban pedig fölveszi a kormánytól a pénzt. Piszkos dolog, de haj, tudja uram, mi az a család?

Az igazgató (mosolyogva): Nem én, aglegény vagyok.

Adám: Akkor ön nem is fog engem megérteni soha. Nekem négy gyermekem van s szegény feleségem grófi leány és követett engem, a szegény plebejüst. Tessék elhinni a magamfajta embernek családjával éheznie kellene, ha megkötné magát s visszautasítaná a

segélyforrásokat. Családos embernek nincs joga kényesnek lennie a tisztességére.

Az igazgató (mosolyogva): Martiromság.

Adám: Bizony martiromság. Könnyű nekik a milliomosoknak, elvűeknek, Cátóknak és kufarüldözöknök lenniük. A feleségük annyi rubát rendel, amennyit tetszik, nincs baj ezért a meggyőződésben. A gyermekeiket jezsuita pátereknek neveltetik, külföldre utaztatják, nem esik ezért kár a pártprogramban. De mit csináljak én? Ha drága nőmnek eszébe jut, hogy a kalapja már két esztendő, mondjam-e neki: az én politikai pártállásom tiltja, hogy új kalapot vegyek neked? Ha árva kis drágáimnak lyukas a cipellője, mondjam-e nekik: ázzatok, fázzatok, ti, mert apátok jellemes akar lenni? Jellem? Én mondom önnek, uram, nagyobb jellem kell ahhoz, hogy valaki lemondjon családjáért az önbecsüléséről, minthogy övéi szenvedéseinek az árán ápolja a keze tisztaságát.

Az igazgató (mosolyogva): Biztosíthatom, képviselő ur, hogy teljesen megértem és annak módja szerint szerencsémnek tartom, ha kezet szoríthatok önnel.

Adám: Engem pedig végtelenül megnyugtat egy olyan kiválóan derék hazafinak a barátsága. Köszönöm, végtelenül köszönöm.

Az igazgató (mosolyogva): A viszontlátásra, képviselő ur, a viszontlátásra, minél előbb.

II.

Galambosi Bébikénél. A Népszinbáz kardalosnöje, de mióta a Tutti-frutti című operett premierjén megrepedt a trikója, a diva címre hallgat.

A diva: Eredj, smucián vagy...

Adám: Bébike és te mondd ezt nekem? Igaz, nem adok neked sokat, de ez a kevés mindenem.

A diva: És azt szememre veted? Persze ez a jutalma az igaz szerelemnek. Tegnap és tegnapelőtt is, mindennap a legcsábítóbb ajánlatokat kapom. Négylovas hintót, palotát, versenyistállót kínálnak, gyémántból lehetne a zongorám üveglapja is és én elutasítom ezt a rengeteg gazdagságot csak azért, mivel te vagy az első, akit szeretek s amikor arról van szó, hogy egy nyomorult toillettet fizess ki, akkor előállsz azzal, hogy tönkre teszek. Hát jól van...

Adám: Bébike, ne bolondozz...

A diva (folytatja): Nem kell, ne is beszéljünk többet róla. Volt a képviselő ur a tegnapi előadáson?

Adám: Ne kegyetlenkedj, Bébike, ne képviselő urazz te engem, hiszen tudod, mennyire szerettek...

A diva: Hogy van ő méltósága, a grófnő?

Adám: Kegyetlen vagy, Bébike mikor így szememre veted a bajaimat. Igen feleségem, a

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

A magyar delegáció ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 2.

A magyar delegáció ma *Andrássy Gyula* gróf elnökle alatt teljes ülést tartott.

A közös kormányt: *Kállay Beni*, *Krieghammer báró*, *Spaun Ármin báró*, *Jekelfalussy Lajos*, a magyar kormányt *Szell Kálmán*, *Fejérváry Géza*, *Lukács miniszter* képviselték.

Az elnök elsőbb is feltette a kérdést, elfogadja-e a delegáció *Bosznia és Hercegovina* megszállási költségeit?

A delegáció a költségeket megszavazta és *Kállay Beni* közös pénzügyminiszternek elismerést szavazott.

A részleteket vita nélkül elfogadták.

A hadügyi költségvetés.

Münnich Aurél előadó hosszabb beszédben elfogadásra ajánlotta a költségvetést.

Gróf Zichy János: A költségvetést szerinte a bizalom, vagy szakértelem szempontjából kell megbíralni. Miután szakértelemmel nem rendelkezik, a bizalom szempontjából bírál. Bizalomra pedig nincs oka, mert a hadügyi terheket egyre fokozzák és nem érti, miért van erre szükség és nem tudja meddig tartanak a teheremelkedések?

Egy cirkulus viciozust lát itt. Azt mondták ugyanis, hogy ha nem volna hármasszövetség, akkor óriásilag kellene emelni a hadi költségeket. Most pedig, hogy újból megkötik a hármasszövetséget, éppen a miatt kell emelni a terheket. De kérde, ha oly biztos védelme a békének a hármasszövetség, miért nem lehet legalább a részleges lefegyverkezéssel foglalkozni, vagy legalább is elejét venni a további teheremelkedésnek? Hiszen a külügyminiszter tetszetős expozéjában rózsaszínekben festette le a külállamokkal való viszonyunkat.

A nemzet és a hadsereg közti harmónia érdekében tiltakozik a külügyi terhek emelése ellen, annál is inkább, mert a külügyminiszter szerint a béke előreláthatólag messze időkre biztosítva van.

Bolgár Ferenc feltétlenül megszavazza a rendes hadügyi költségeket, miután azt akarja, hogy hadseregünk mindig harcképes legyen. Elismeréssel is van a hadsereg iránt, a melynek szervezése igen jó.

Rakovszky István: Nemzeti színű zászló!

Bolgár Ferenc: Nem szabad a hadsereg ellen egyre panaszkodnunk, mert a sok panasz és vád a legerősebb hadsereget is gyengíti a külső benyomások miatt. Elismeri, hogy a terhek nagyok, de éppen a nép miatt szavazza

meg azokat, nehogy esetleges háboruidején a hadsereg gyengesége miatt szenvedjen a nép. Épen ellenkező lehet az okoskodása *Zichy János* szemben. Van azonban több kérése a külügyi kormányzathoz.

A katonai becsület.

Igy első sorban a *katonai büntetőjog reformját* sürgeti, mely reformtól nagy, jótékony hatást vár a polgári intelligencia részén is. Kéri továbbá a hadügyi kormányzatot arra, hogy a *katonai becsület* dolgában változtassa meg álláspontját, mert az nagy hatással volna az egész társadalomra, ha külön *katonai becsületet* nem hangoztatnának. Általában óhajtaná, ha a kormányzat a saját iniciatívájából megkönnyítené a katonai szolgálatot és a katonák helyzetét.

A mi már most az *uj ágyuk* kérdését illeti, erre nézve teljesen a hadügyi kormányzatra hárul a felelősség, kéri, hogy lehetőleg olcsón szerezzék be az új ágyukat. Az ujoncnevelésről tudja ugyan, hogy a törvényhozás elé tartozik e kérdés, de kéri, hogy bárminő módon szaporítsák is a hadsereg létszámát, azt egyenesen nevének nevezzék meg: ujoncemelések. A hadügyi költségeket megszavazza.

Wilczek Frigyes gróf: A létszám felemelését ellenzi. Szükségesnek tartaná a katonai szolgálati időnek két évre való leszállítást. A katonai igazságszolgáltatás reformját követeli. A hadügyi kormányzatnak figyelmébe ajánlja azt, hogy a hadi szükségletek beszerzésénél, a magyar iparra tekintettel legyen. Kívánatosnak tartaná, ha a katonai kormányzat a párbajjal szemben elfoglalt álláspontját körvonalozná, mert e nélkül a társadalom rétegében a párbajmánia ellen irányuló mozgalom hajótörést szenved. A hadügyi költségvetést nem fogadja el.

Hieronymi.

Hieronymi Károly a költségvetést elfogadja. Szükségesnek tartja a legénység étkezésének a javítását. Jobban szerette volna, ha az új ágyuk helyett inkább újabb vasuti sineket raktak volna le. De az új ágyuk ellen sincs kifogása, először azért, mert a magyar fémipar előnyére válik az új ágyuk készítése; másodsor pedig azért, mert az országnak is, a hadseregnek is nagy érdeke, hogy a katonaság minden tekintetben harcképes legyen. Az az óhaja, hogy az ágyuk hordképessége nagyobb legyen, mint a gyalogsági fegyvereké, *Zichy okoskodását* garasos gazdálkodásnak tartja. A mi katonai téren káros következményekkel járhat. A mi a létszám felemelését illeti, az erre vonatkozó intézkedés két forum elé tartozik: a költségek megszavazása a delegációhoz, magának a létszám felemelésének kérdése a törvényhozáshoz. A sorrendet az egyiknek meg kell kezdenie,

kezdje tehát a delegáció, a melynek határozata amugysem prejudikál a törvényhozásnak.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Okolicsányi László elvileg ellenzi azt, hogy a hadsereg közös legyen. A költségek emelése ellen tiltakozik, mert a nemzetnek sok egyéb, fontos szükséglete van, amelyek mind fedezetre várnak és a melyekre az országnak nincs pénze. Elismeri azt is, hogy a hadsereg erejének fokozása a nemzet érdeke, még gazdasági szempontból is, mert gazdasági helyzetét is védi. De legyen aztán az a hadsereg hazafias. Ápoltassék benne a nemzeti szellem és lelkesedés. Ezt azonban a hadsereg mai szervezete mellett hasztalan kívánja.

Ernusz Kelemen pártolja a költségvetést.

Tisza István gróf örömmel üdvözli a hadsereg harcképességének fokozására irányuló első lépést.

Ezután a hadügyi költségvetést általánosságban elfogadták. Holnap folytatják a vitát.

TÁVIRATOK.

Loubet utja.

Montelmar, június 2-én. *Loubet* elnök ma délelőtt ideérkezett. A környékből nagyszámu közönség sereglett össze az elnök üdvözlésére. Mikor az elnök lakására hajtatott, izgalmas jelenet történt. Egy kapitány lova ugyanis megbokrosodott és az elnök kísérete közé rontott. *Roujon* a szépművészetek igazgatója, valamint az Elysée-palota különbiztosa, akik a lovat megfékeztek, könnyebben megsebesültek.

Sztrájkolók zavargása.

Badajoz, június 2. Sztrájkoló vasuti alkalmazottak megtámadták a csendőrséget, mert három társukat letartóztatta. Verekedésre került a dolog, a melyben mindkét oldalról lőttek. Két paraszt és egy csendőr megsebesült. A csendőrség 36 embert letartóztatott.

A békét megkötötték.

(A föltételek proklamálása az angol alsóházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 2.

A délafrikai harctéren csend honol, a háboruszkodó felek megkötötték a békét.

A burok a függetlenséget elvesztették; de véruk áldozatán megmentették; nemzeti életüket. Tekintélyre, dicsőségre, szimpátiára, elismerésre tettek szert, s a számottevő nemzetek sorába

grófnó! Ez az én nagy bajom, ezért nem lehetek én egészen boldog soha. A család, a család, melynek jogai vannak, melynek a bilincseit kell hordanom, amelyért áruba kell bocsájtanom a lelkiismeretemet s amelyért szégyényesen, sőt koldusul alkudnom kell szívem bálványával, akitől a világ összes kincseit sem sokallanám.

A diva: Ej barátom, mind igen szép, de olyan szépeket én is mondhatok. Azt mondhatnám például, hogy milyen nagyon tudnák szeretni és milyen hü maradtam volna hozzád, ha én volnék ura a világ kincseinek, vagy csak ezeket a nyomorult számlákat tudnám kifizetni. De nekem nincs válaszlásom, mert hűtlennek lenni szabad, de számlákat kifizetni muszáj.

Adám: Ne folytasd! (Komoran a tárcájába nyul és kiszedi mind, ami benne van. Majd borusan ránéz a divára.) Lehetséges, hogy ezt a tiz forintot megtarthassam — a családom számára?

A diva: (idegesen): A családot, a családot! Mit vedet mindig szememre a családot? Ha olyan nagyon sziveden viseled a családod ügyét, eredj, nem tartóztatlak, én rólam ne mondhasza senki, hogy csábitottam volna, mit tehetek én róla, hogy családot van?

Adám: (sóhajtva): Igazad van. És én behunom szememet és elaltatom lelkiismeretemet. Szeretlek, édes, ez a legszentebb érzélem,

a világon, mely keresztül gázol minden egyében és nem ismer bünt. Igen, drágám, egy csókodért elfelejtem legnagyobb kötelességemet is, megtagadom gyermekeimet is — ha téged ölhetlek nincs családom, nem kell család!

A diva: (kacagva): Buxsi.

Adám: Itt van ez a tiz forint is — nem kell, a tied, mind, mind...

A diva: Csacsi vagy, aztán nem is olyan tragikus a dolog. Hadd lám mennyi van? Na nem éppen sok, még hiányzik is valamicske, de édes számaram, én se vagyok köből és ostobaságokat nem szabad csinálni. Most én mondom, hogy végre is a családot el kell látnod, az a szegény asszony nem tehet róla, hogy nem szereted és a gyermeknek sem szabad nélkülözni. Fogd ezt a husz, nem — nem ezt a harminc forintot és vidd szegény feleségednek!

Adám: (megindulva): Te édes, te angyal, aranyba foglalnálak jó szivedért. S az ilyen égi teremést én nem mutathatom büszkén a világnak: ez az én szerelmem, melynek nincs párja sem a földön, sem az égben.

III.

A grófnó felébred. Reggel kilenc óra. Csönget a szobalányuk.

A grófnó: A gyerekek iskolába mentek?

A szobalány: Igen, méltósága.

A grófnó: És a nagyságos ur?

A szobalány: A dolgozószobában van és...

A grófnó: Tudom — és dolgozik.

A szobalány: Nem, alszik.

Ebben a pillanatban belép a képviselő ur.

Adám: (nyájasan homlokra csókolja a grófnót): Jó reggelt édesem, már ébren?

A grófnó: Pompásan aludtam, édes. (A szobalányhoz) Elmehet.

Mikor magukra maradtak, a grófnó oldalt fordul.

A grófnó: Aludni akarok még, ne háborgass.

Adám: Ahogy kívánod. Szervusz.

A grófnó: (felül): Persze ez kedvére való volna, uram. Az éjszaka nem volt itthon, persze politikai misszióiban dorbézolta át az éjszakát. Tudja meg, uram, hogy gyermekei tegnap rántottát vacsoráltak velem együtt.

Adám: Én meg — de mit is beszéllek! Pénz kell magának, mindig csak pénz. Arra való a férj, hogy pénzt keressen. Hát itt van pénz, itt van mind, mind, ami van, majd én az utcasarkon koldulok hat krajcárt, hogy villamosan mehessek a képviselőházba.

Közben a tárcájából kirázza a harminc forintot, amit a diva visszaadott neki.

A grófnó (zokogva): Istenem, istenem... Ádám, hát ez lett belőlünk? Ezért kellett ott hagynom apámat, anyámat, hogy megosszam veled a szegénységet?

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

léptek. Nagy vitézségük, férfias szabadságszeretetük, testi lelki erejük és szívósságuk angol ellenségeiknek is annyira imponál, hogy ezentul nem fogják őket kicsinyíteni, megsérteni, kihívni és még egy ilyen háborút velük megkockáztatni. Állandó békéjük lesz az angoloktól Dél-Afrikában s fejlődhetnek, terjeszkedhetnek, szaporodhatnak. S ez a háboru a bur nép lelkületében oly indulatokat nevelt, melyek el nem enyésznek soha.

A békekötés tényéről s hatásáról az alábbi tudósítást vettük:

A béke hire.

London, június 2.

A délafrikai békekötés híre tegnap érkezett Londonba. Az örömhírre egész este óriási néptömeg hullámozott az utcákon, hazafias dalokat énekelve. Az összes templomokban szóltak a harangok. A városban általános a lelkesedés. Ilyen hatást keltett az angolok fővárosában Kitchener lord távirata, mely vasárnap érkezett Londonba. Ez a távirat így szól:

A jegyzőkönyvet, mely a burok megadásának föltételeit tartalmazza, tegnap este 5 óra 30 percre a burok összes megbízottai, Milner kormányzó és én aláírtuk.

A békekötés közzétételét a lakosság a legnagyobb lelkesedéssel fogadta. A Mansion-House előtt fehér plakátot ragasztottak föl, melyen vörös betűkkel e szavak vannak: *A béke proklamálva van.* A lordmajor megjelent az erkélyen és beszédet intézett a tömeghez.

A hétfői reggeli lapok meglepéssel fogadják a békekötés híreit és úgy a buroknak, mint az angol katonáknak elismeréssel adóznak. A *Standard* azt mondja, hogy a bur nép a legvitézebb ellenség, a melylyel a brit és a gyarmati csapatok valaha szembeszálltak. A *Morningpost* a sors szerencsés intézését látja abban, hogy a királyt olyan időben koronázzák meg, a mikor a birodalom erősebb lesz, mint valaha. A *Dail News* azt mondja, hogy most még a háborunál is nagyobb feladatot kell megoldani, t. i. egyetértést és jólétet kell hozni a a felforgatott országba és meg kell mutatni a buroknak, hogy Anglia a békében épp úgy ki tud tűnni, mint a háboruban. A *Daily Telegraph*

Adám (keserűen): Bár csak ne tetted volna, jobb lenne mindkettőnknek. Szerelem, mikor van még köztünk szó szerelemről? Mindig csak pénzről. S most te vetted szememre, hogy lemondál miattam a gazdagságról? Amióta együtt élünk, az életünk nem egyéb pénzkérdésnél. Fényesen, gond nélkül élhetnék meg én is, mint a többi, akinek nincs gondja a családra és csak nagy kinnal takargathatja a szegénységem rongyait. Azért, mert feleségem van, azért mert gyermekeim vannak! Hol tartanék én ma, az én egyéniséggemmel, az én tehetségemmel, ha ambicióm szárnyára ölműlyal nem ülne a család. Te emlegetsz áldozatot? Akárkit kérdezz meg — kettőnk között melyik az áldozat.

A grófnő: Nagyon sajnállok, szegény áldozat — aki nyomoruságunkról tud, az nem rólad olvassa le, hanem én rólam. Két éve járok egy kalapban . . .

Adám: Szégyelte magát, amikor én a carriéremet sítatom, ön a kalapját emlegeti. O Istenem, hát nem elég, hogy mindenről le kell mondanom a családomért, még a cinizmust is el kell tünnöm? Ezt nem lehet elviselni. Isten vele.

És elrohan.

azt mondja, hogy az a veszedelem, a melyben Anglia forgott s a melyet most legyőzött, halálos volt.

A király proklamációja.

London, június 2.

A békekötés alkalmából egész Angliában rendkívüli ünnepekre készülnek. A király proklamációját intézett a néphez, kijelentve ebben, hogy az ellenségeskedés megszűnése nagy meglepéssel tölti el. Reméli, hogy a béke után az új államokban a jólét gyorsan fog emelkedni, valamennyien dolgozni fognak a közös hazajólétén. A királyi proklamáció a lakosság lelkesedését még inkább fokozta.

A kormány-lapok szerint a béke feltételei megegyeznek a régebben közltekkel. Ezek közlései szerint bizonyos, hogy a burok végkép lemondtak függetlenségükről. Ezzel ellenkezően a brüsszeli burok meg vannak győződve arról, hogy az angolok utolsó pillanatban újabb koncessziókat tettek.

A békefeltételek.

Az angol alsóháznak ma valósággal ünnepi ülése volt. A ház minden tagja jelen volt, s a karzat is minden zugban megtelt. Brodrick hadügyminisztert, Balfourt, a kincstár első lordját és Chamberlain gyarmatiügyi minisztert, a mikor beléptek, élénk éljenzésekkel fogadták. Különösen Chamberlain lelkes óvációk tárgya. Balfour felolvassa a bur haderő megadásáról szóló egyezményt, a melyet a kormány helyesel. Az egyezmény négy pontból áll, a melyek így szólnak:

1. A harcban álló polgárok azonnal leteszik a fegyvert és átadják minden ágyút, fegyvert és hadiszert, a mely birtokukban vagy ellenőrzésük alatt áll. Megszüntetnek továbbá minden ellenállást VII. Edvart király autoritása ellen, a kit elismernek törvényes szuverénjüknak. (Élénk tetszés és éljenzés.)
2. Az összes, harcban álló polgárokat, a kik Transvaal és Oranje határain kívül vannak, s az összes hadifoglyokat, a kik Délafrikán kívül vannak és a kik polgárok, ha kijelentik, hogy elismerik VII. Edvart királyt fejedelmül, vissza fogják hozni, mihelyt a szállítási és fentartási eszközök visszaszereztetnek és biztosítottak.
3. A magukat ekként megadó és visszatérő polgárok nem fosztatnak meg személyes szabadságuktól, vagy tulajdonaiktól.
4. A magukat megadó vagy visszatérő polgárok ellen se a polgári, se a büntető eljárás nem indítható meg a háborúval összefüggő cselekményeikért. Ez a pont azonban nem terjesztetik ki bizonyos, a hadi szokásokkal ellentétben álló cselekményekre, mely utóbbiak azonnal az ellenségeskedés beszüntetése után a haditörvényszék előtt fognak tárgyalatni.

Ezután Balfour így folytatta:

— A holland (vau) nyelvet Transvaal és Oranje államok nyilvános iskoláiban, a hol a szülők kívánják, taníttatni fogják. A burok előtt is megengedik a használatát, ahogy az igazságszolgáltatás érdeke megkívánja. A fegyverek birtoka meg van engedve, akiknek szüksége van rá és aki erre törvényes engedélyt kap. A katonai kormány helyébe a polgári kormány lép. Mihelyt a körülmények megengedik, meg-

alkotják a képviselői intézményt, amely az önkormányzathoz vezet. Hogy a bennszülöttek világosan jogot kapnak-e, ezt a körülményektől tehetik függővé. Külön adót a hadi költségre se Transvaal, se Oranje államban nem vetnek ki. Az ellenségeskedés megszüntetése után kerületenkint bizottságokat szerveznek, akik megállapítják a háboruban szenvedett károkat. A kormány három millió font sterlinget bocsát ezen kártérítés megfizetésére; ezenkívül hajlandó magasabb kölcsönösszeget engedélyezni, ha a szükség úgy kívánja.

Az alsóház élénk helyesléssel kísérte végig Balfoure beszédét.

Népgyűlés

egy aradi indítvány ügyében.

(Barabás Béla Kolozsvárott.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Lelkes hangulatu, nagyméretű népgyűlés ment végbe Kolozsvár városában vasárnap. A fővárosnak a Kossuth-szobor felállítását elhalasztó, ismeretes határozata ellen tartottak tiltakozó gyűlést. Aradváros törvényhatósági bizottsága, illetve az aradi Kossuth-asztaltársaság felhívásának aprópójából. A népgyűlés, melyet a kolozsvári Kossuth Lajos-asztaltársaság hívott egybe, napsugaras szép időben, mintegy ötezer ember jelenlétében ment végbe a tornavivodában. Résztvett a gyűlésen Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, ki gyújtó hatású beszédet tartott.

A népgyűlés lefolyása különben a következő volt.

A gyűlést Turchányi Gyula lutheránus lelkész, a kolozsvári Kossuth Lajos-asztaltársaság elnöke nyitotta meg. Utána Tompa Kálmán színművész olvasta fel Kossuth Ferencnek a népgyűléshez intézett levelét, mely a következőket tartalmazza:

Igen Tisztelt Elnökség!

Önök arra kérnek, hogy írjak arról, hogy Kolozsvár rója le a magyar hálaadóját Kossuth Lajos emléke iránt és emeljen szobrot a magyar nép édes atyjának.

Mindadatlanul küzdő függetlenségi és 48-as párt elnökének, nemcsak jogom, de kötelességem ezt sürgetni; mert csak oly nemzetnek van jövője, amely multjáról megemlékezik.

De én a nagy halottnak fia vagyok s e miatt némán kell tünnöm, hogy legyenek oly megyék és városok e hazában, amelyek Kossuth Lajos érdemeit nem akarják törvénybe iktatni; és nem akarják emléket szoborral megörökíteni. Vigasztal azonban az a tudat, hogy az ország nagyon sok helyén áttöri a hazafiság lángja a kishitűség és haszonlesés kergét és hogy a megváltozhatatlan világtörténelem törvénybe iktatta már Kossuth Lajos nevét, az emberi szabadságnak Isten alkotta törvényei közé; szobrot pedig sok millió magyar szív rejtékébe állított már közös édes atyánk számára a kiolthatatlan kegyelet.

Az Isten áldja meg Önöket törekvéseikben.

Azután Kovács János unitárius gimnaziumi tanár tartott gyönyörű beszédet, melyben Kossuth Lajosnak amerikai és angolországi működését méltatta s különösen kiemelte, hogy ha Kossuth egyéb szolgálatot Magyarországnak nem tett volna, minthogy hazánkat a külföld előtt ismertette s annak rokonszenvét nemzetünk felé fordította, már ezen ténye által is a világtörténelem első alakjai közé tartoznánk. Utána az aradi Kossuth-asztaltársaság nevében Tompa Kálmán üdvözölte a népgyűlést, mely

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

után elszavalta az ez alkalomra írt poétikus és hazafias érzésű költeményét, melynek utolsó négy verssora így szól:

... Szobrot Kossuthnak! e szó lelkesítsen
Minden magyart ma, a ki él s mozog.
Vagy nem vagytok a dicsók unokái
Es meghaltak a büszke magyarok?

Azután *Asztalos* Kálmán dr. titkár felolvasta az országgyűléshez intézendő felirat szövegét.

Nyolc év óta várja türelemmel a magyar nemzet — mondja többek között a felirat — hogy a nagyok közt is nagynak emlékeztet Budapest állítandó szoborral megörökítse. Hiszen ki ne érezné, hogy nagy tartozást kell lerónia a magyar nemzetnek Kossuth Lajossal szemben, ki ezeréves multunk halhatatlan nagyjai közt biztosított első helyet magának a magyar történelem lapjain.

Nyolc év után nem nyugtathat meg minket Budapest székesfőváros határozata, hogy a nemzet által Kossuth Lajos szobrára adott összegből előbb mauzoleum emeltessek s a szobor felállítását bizonytalan időre újból elhalasztassék.

A magyar nemzet kinyilatkoztatja, hogy ha eddig mulasztott a halogatással, most már vétkezik, ha Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját is anélkül hagyja eltelni, hogy a szobor haladéktalan felállítását határozott intézkedéssel biztosítva lássa.

Ezért fordul Kolozsvár szab. kir. város s hazafias közönsége — fejezi be a felirat — a magyar országgyűléshez, kérve, hogy a Kossuth Lajos szobra ügyében szerezzon érvényt a nemzet közönségének, mely azt kívánja, hogy Budapest székesfőváros előbbi határozatának megváltoztatásával Kossuth Lajosnak Budapesten felállítandó szobrára a pályázatot legkésőbb még ez év őszén, a nemzet által a szoborra adott egész összeget véve számításba, hirdesse ki s a szobor-ügy a mauzoleum emelésétől különváltan s teljesen függetlenül intéztessék.

A felirat szövegét a gyűlés egyhangulag elfogadta s a felirat előterjesztésére *Feilitzsch* Arturt, Kolozsvár országgyűlési képviselőjét kérte fel.

A fővároshoz intézendő átirat szövegét, mely Budapest tanácsát és közgyűlését a mauzoleum építését illető határozatának megváltoztatására hívja fel, hasonlóképp elfogadta a népgyűlés.

Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő tartott ezután gondolatokban gazdag beszédet. Érces hangja, meleg hazafias érzése, ihlettel töltötte meg a szíveket, különösen, midőn felémeltette, hogy Rákócy Ferenc és Zrínyi Ilona sírjától tért vissza e helyre; ott is a magyar Himnusz hangzott fel, melyet azóta hazájában itt hallott először. Majd átnyújtotta a társaságnak azt a poharat, melyet Kossuth Lajos egykor ajkával érintett s melyet Kossuth Ferenc ajándékozott a kolozsvári asztaltársaságnak.

Az öreg honvédek szemeiben a lelkesedés könnyei csillogtak és ihlettel érintették ajkaikkal e szent tárgyat.

Oberti karnagy vezetése alatt a dalegyletek énekelték a gyűlés programjában a Himnusz, Balog és Pongrácz Lajos egyesített zenekar a Rákócyt, a vasuti zenekar pedig a Szózatot játszotta.

Délben társas-ebéd volt, délután pedig kivonultak a kolozsvári honvéd-vértanúk emlékéhez és azt megkoszorúzták. Este az Erzsébet-séta-uton társasvacsora volt, melyen sok hazafias felkőszöntő hangzott el.

A közös hadsereg helyőrségének legénysége készenlétben volt a kaszárnyákban és a katonáknak az utcán való járkálás meg volt tiltva.

MULATSÁGOK.

A polgári leányiskola mulatsága.

A városliget pompás júniusi zöldje a leányoké volt tegnap. A polgári leányiskola növendékei tartották juniálisukat a maguk nagy öröme, s gyönyörűségére azoknak, kik ezt a kedves mulatságot megnézték. Reggeltől estig nagy volt a kedv a kiserdőben, melynek lombos fái között a napsugár mosolygott a tarka, szép látványosságra.

Reggel 9 órakor vonultak ki a leányok hosszú sorban a ligetbe. Itt játékok, séták foglalták le a délelőttöt, míg nem délben hazatértek a leányok. Délután folytatták a juniális. Három órakor ismét kimentek a ligetbe s a vendéglő nagytermében hangversenynyel, szavatokkal kapcsolatos ünnepélyt tartottak.

A megnyitó szám *Csecsi* Imre ev. ref. lelkész költőien szép *Prologja* volt, melyet három növendék adott elő. *Steinhardt* Erzsike volt a Jótékonyág, *Scrainka* Fáni a Hála, *Donáth* Elza a szegénység személyesítője. Megfelelő öltözékekben nagy ügyességgel adták elő a harmas prologot a leányok.

Ezután ének következett. A harmadik osztály növendékei „Szeresd a hazát” című, három szólamu karéneket adták elő precizen *Szabóné* Láng Berta énektanító nő vezetésével.

Remek képet nyújtott a *Négy évszak*, melyet négy fő-alak s nyolc mellék-alak személyesített. *Boros* Emma ábrázolta a Tavaszt, *Lukács* Mariskával és *Grimm* Gabriellával; *Kászonyi* Mariska a Nyárt, *Glück* Ilonkával és *Szentirmay* Gizellával; *Szathmáry* Sata az Őszt, *Tenner* Erzsivel és *Wallfisch* Irénnel; *Fetter* Margit a Télt, *Basch* Böskével és *Kis* Erzsivel.

Zajoson megtaposták *Hadffy* Elza magán-növendéket, ki *A nagyleány* című monológot adta elő.

Végül *A hajnal ébredése*, daljáték következett. Ennek szereplői a negyedik osztály növendékei voltak. Színes, lenge ruhájukban, kedves képet alkottak a leányok, kiket a szépen előadott énekekre *Szabóné* Láng Berta tanított be.

Az előadás után tánc következett a körben. A leányokhoz itt táncosok szegődtek s a cigány muzsika mellett nagy vigassággal járták egészen estig. A ligetet óriási közönség töltötte meg, hogy a leányok mulatságában gyönyörködjenek. — A juniális rendezéseért a növendékek *Simon* Karolin igazgatónőnek és a tanárnői karnak tartoznak hálával ezért a vidám szép napért, na meg annak a hatalomnak is, mely az időjárások ügyét rendezi, s amely hozzájuk olyan udvarias volt.

(=) A „Konstantinápoly” lady patronessel. Minden irányban élénken flynak az előkészületek az *Aradi Nemzeti Szövetség* nyári mulatsága érdekében, a mely a török főváros humorát, látványosságát fogja Aradra varázsolni. A mulatság védőasszony tisztségére *Urbán* Ivánné, *Bréda* Viktor grófné, *Neuman* Dánielné, *Szalay* Antalné, és *Kristyóry* Jánosné urnóket kérték föl, a kik a főljánlott tisztet a legnagyobb készséggel fogadták el. A rendező bizottság ma délután megállapította a török stílusban építendő sátrak terveit. E szerint lesz: *cukros-bolt-sátor*, *virág-sátor*, *szivar-sátor*, *konfetti és ujság-sátor* és *sorsjegy-elárusító-sátor*. Nagyjában elkészült a *Karruszel* paródiájának tervezete is, a mely nagy élvezetére lesz a kacagni szeretőknak.

(=) Elemi iskolák juniális. Az összes elemi közönségi iskolák juniális, foly hó 5 én *csütörtökön* lesz. Az összes intézetek a város háza előtt gyülekeznek egy csoportban, honnan a „Himnusz” elénekélése után az ujaradi gyermekzenekar hangjai mellett történik a kivonulás a csálai-erdőbe.

(=) A kőművesek majálisa. Az aradi kőműves segédek önképző szakegyletének május 18-án tartott majálisa fényesen sikerült. Felülfizettek: *Kállay* Nándor 20 kor., *Vollák* József 20 kor., *Prick* József 10 kor., *Szidor* János 5 kor., *Czerman* József 5 kor., *Groszmuk* Albert 3 kor., *Fenclinger* Károly 5 kor., *Heim* Ferenc 5 kor., *Mizera* József 10 kor., *Kállai* Ernő 6 kor., *Szax* Róbert 5 kor., *Simonics* János (Pécska) 1 kor., *Eberlein* Gyula 1 kor., *Beck* György 2 kor., *Beck* Gyöngy 1 kor., *Kövári* Pál 3 kor., *Gelegonya* Ferenc 3 kor., *Beier* György 7 kor., *Deng* Ferenc 4 kor., *Bélancki* Sándor (Kolozsvár) 2 kor., özv. *Andrásy* Gáborné 2 kor., *Pagura* N. 4 kor., *Pepoli* Viktor 3 kor., *Lukács* György 1 kor., *Morschl* János Uj-Arad 4 kor., *Rónay* Jusztia 1 kor., *Mácsán* Tivadar 5 kor., *Kölmer* József 1 kor., *Kornics* Mihály 20 fillér, *Szlapák* Károly 5 kor., *Vagner* Péter 40 fillér, *Kőműves* társulat 10 kor., *Légrádi* Antal 4 kor., *Pintér* József 2 kor., *Fábián* József 4 kor., *Aradi* könyvnyomdászok-egylete 5 kor., *Schön* Károly 5 kor., *Damján* Döme 1 kor., *Groszmuk* János 2 kor., *Szarvadi* István 2 kor., *Grumás* Károly 2 kor., *B. L.* 2 kor., *Bittenbinder* Konrad 3 kor., *Pichler* János 2 kor., *Vagner* József 10 kor., *Fodor* és *Reisinger* 5 kor., *Mészáros* Sándor 1 kor., *Kárász* Vince 1 kor., ifj. *Czeiler* István 1 kor., *Sambura* János 3 kor., *Braun* N. Antal 1 kor., *Hack* Frigyes 2 kor., *Jelinek* és *Schlésinger* 1 kor., *Mihájlovits* Gyula 1 kor., *Spigel* Lipót 1 kor., *Teodorosz* Lajos 1 kor., *N. N.* fia 2 kor., *Sebesi* Ferenc 8 kor., *Walder* Gyula 1 kor., *Guttman* Ignáz 1 kor. 80 fillér.

Pável püspök meghalt.

(Az aradmegyei görög-katolikusok gyász.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 2.

Pável Mihály nagyváradi görög katolikus püspök a június 1-ére virradó éjjel Szlatina-fürdőn hirtelen meghalt. Halála gyászba borítja *Aradmegye* görög katolikus egyházának nagy részét is, melyek tudvalevően az ő egyházmegyéje kerületébe tartoznak. A haláleset híre meglepő volt váratlanul érte azokat is, akik az egyházi ügyekben hozzá legközelebb állottak.

Még a legutóbbi napokban is teljesen jól érezte magát *Szlatina-fürdőn*. Szombaton este szokás szerinti időben nyugalomra tért, éjjel után 1 órakor azonban fölcsengette *Mihálka* Józsefet, a fürdő gondnokát:

— Nagyon rosszul vagyok, lihegte fuldokolva, siess és hozz hamar papot, *ugy érzem, hogy meghalok* . . .

A fürdőigazgató rémulten futott papért is, orvosért is. Csakhamar ott termelt *Gally* János dr. és *Doros* János lelkész. Mind a kettő el-késve érkezett. Holttest feküdt előttük az ágyban: *Pável* Mihály megszűnt élni. Hivatták urokatestvérét, *Pável* László mármarosmegyei levéltárost is, aki mély fájdalommal sietett nagybátyja halálos ágyához.

Pável Mihály 1827. szeptember 6-án a szatmármegyei Lénárdfalva községben született szegény, de nemes szülőktől. Elemi tanulmányait befejezve a premonstreiak vezetése alatt álló kassai középiskolában dicséretes érettségit kapott.

Kevéssé fölszentelése után a *munkácsi* gör. kath. egyházmegye román szentszéki főjegyzőjének választották meg 1856-ban *Alexi* János a szamosújvári görög katolikus egyházmegye püspöke a szentszék jegyzőjévé nevezte ki.

1871-ben a mármaroszigeti választókerület országgyűlési képviselőjévé választották meg. A kormánypárt számottevő tagja volt és magára vonta a kormány és az uralkodó figyelmét, úgy hogy a *Ferencz* József lovagrenddel tüntette ki.

Az 1872-ik év szeptember 11-én nevezte ki a király szamosújvári gör. kath. püspökké, a miben husz évi szakadatlan, termékeny munkásság megjutalmazását látta a közvélemény. December 23-án IX. Pius pápa is praconisálta.

és 1872. január 20-án az akkori balázsfalvi metropolita, a balázsfalvi érseki templomban ünnepélyesen püspökké szentelte föl és 1872. évi február 23-án foglalta el püspöki székét. Őtől János püspök halála után 1879. január 29-én kelt legfelsőbb királyi kézirat a nagyvárad egyházmegye élére Pével Mihály püspököt állította.

1889. április 17-én XIII. Leo pápa római grófja és pápai praelátussá, 1890-ben pedig a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

A jótékony célra igen tekintélyes összeget fordított.

Aradon az elhunyt püspök a Pituk Bélával való ismeretes ügye révén volt sokat emlegetett. Pituk Béla volt galsai gör. kath. plébános, később aradvárosi tanító, „Hazaárulók“ címen röpíratot adott ki, a melyben Pével püspököt igen élesen megtámadta, kétségbe vonta hazafiságát s azt állította, hogy 24,000 magyart eloláhosított.

Pével mentette magát a vádak alól, de nem tudott egészen tisztára mosakodni. Nagyváradon a püspöki aula előtt napokig tüntetések voltak akkor. 1893. augusztus elején, a püspök ablakait sorra beverték. Tüntettek a románok ellen itt Aradon is, ugyanakkor történtek itt a Mangra Vazul, a mostani aradi püspökjelölt ellen való tüntetések, ugyanakkor folyt a híres „memorandum-pör“, s a román-magyar tusakodásban bizony nem volt népszerű Pévelnek neve sem.

A hazafiatlansággal vádolt püspök fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. Weherle miniszterelnök Vaszary Kólos hercegprímást kérte föl a vizsgálat megejtésére, kiknek jelentése alapján a püspököt Pituk vádjai alól felmentették.

Pével püspök főnhatósága alá tartoztak az Aradmegyében lakó gör. katolikusok is, Aradváros és a legközelebbi környék kivételével, a mely tudvalevőleg a lugosi püspök egyházmegyéje alá tartozik.

Március havában tartotta aranymiséjét Pével püspök Aknaszlatinán, amikor is a szó szoros értelmében félrevonult az ünnepeltetés elől, a kis Máramaros-megyei falu templomában mondotta el jubiláris miséjét. Később hazajött székhelyére és Budapestre utazott, hogy 6 Felsőegének és a kormány tagjainak megköszönje a jubileuma alkalmából hozzá intézett üdvözlőket. Teljesen jó egészséggel utazott el Nagyváradról április hó 26-án Akna-Szlatinára, a honnan halálhíre érkezett. Az elhunyt püspök környezete előtt többször kifejezte azt az óhajtást, hogy holttestét ne vigyék sehová, hanem ott temessék el, ahol éppen a halál éri. A temetés ezért Szlatinán fog végbemenni és pedig szerdán délelőtt 10 órakor.

Haláláról értesítették a kabinetirodát, a honnét megleghangu részvétlét érkezett az egyházmegyéhez.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Liliomfi, énekes vígjáték.

Szerda: Balatonirege, színmű.

Csütörtök: Gésák, operette.

Péntek: Pillangó kisasszony, színmű; Aszódson, paszsztráma.

Szombat: Pillangó kisasszony, színmű; Aszódson, paszsztráma.

* Kettős bemutató. Mint megírtuk, pénteken lesz a Pillangó kisasszony s ezzel együtt Aszódson bemutató-előadása. Az előbbi címszerepét Szabó Irma fogja játszani. Mindkét darabra fényes kiállítás készül, de különösen a Pillangó kisasszony diszletei s itt a japáni tervrajz szerinti virágsátor lesz hatásos.

* A gésák jó ismerősei már az aradi közönségnek, de azért szívesen látja őket viszont most az új társulat előadásában. Mimoza szerepét Zilahyné-Singhoffer Vilma játsza, ki erre az alkalomra fényes öltözeteket készíttetett. Az énekes személyzeteknél pedig nagy kedvvel készül a szép muzsikájú operettre.

* Angyal Ilka a Magyar Színházban. Angyal Ilka, az aradi színtársulat volt kiváló drámái hősnője szombaton mutatkozott be a budapesti Magyar Színház-ban Felléptéről B. H. ily ír: Rákosi Jenő parasztragédiája, a Magdolna, mióta Pálmay Ilka benne szénzációs tanúságát tette nagy teret foglaló, gazdag tehetségének, egyike lett azoknak a szerepeknek, a melyeket eljátszani ambíciója minden drámai színterénél. Ma a Magyar Színház új drámái hősnője, Angyal Ilka vállalta magára a nagy szerepet s nagy odaadással, ihlettel és az igazság erejével oldotta meg az érdekes földadatot. Kétségtelenül értékes és a színpad áhitatos tiszteletében fejlődött színésznő, a ki megérdemelte a tapsokat és az érdeklődést. A nézőtéren ugyanis a fővárosi művészvilág számos tagja jelent meg s szíves óvációval kísérte a kisasszony szereplését. A B. N. kritikusa a következőket mondja Angyal Ilkáról: Ma egy igen tiszta és szép beszédű, feltűnő értelmességű, tanulékony és buzgó művész, Angyal Ilka játszotta Magdolnát, első fellépése gyanánt fővárosi színpadon és mindeneket meglepett nagy készültségével, diszkréciójával előbb, erős drámai tónusával, később, művészi mértéktartásával mindvégig. E talentumnak sokáig kellett meghúzódnia abban az inferioritásban, amelyre a drámai műfajt a vidéki színházakban kárhoztatva vannak, de határozottan a világosságra való és ha valami gondos kéz jó napra viszi, igen komoly értéké érlelődhet. A közönség szívesen iránta és sokat, nagyon sokat tapsolta.

A Nikodém-végrendelet

megsemmisítése.

(A Kuria döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudóssjától —

Arad, június 2.

Ismeretes, hogy Nikodém János, az öt év előtt elhunyt aradi nyugalmazott ágostai evangélikus lelkész 34.000 koronát hagyott különféle egyházi és jótékony célokra. Ezek a hagyományosok most a kuria döntése folytán véglegesen elestek az összegtől, a mely reájuk esett volna. A végrendeletből ugyanis hiányzik egy lényegtelennek látszó, de a törvényben előírt kellék, s ennek folytán mind a három birói fórum megsemmisítette annak intézkedését.

Nikodém János 1897. október 29-én halt meg. Végrendeletet hagyott hátra, a melyben általános örökösévé özvegyét és gyermekét tette, oldalág, rokonainak 36.000 koronát, jótékony és egyházi célokra pedig 34.000 koronát hagyott.

A végrendeletnek a jótékony és kulturális céljait illető része így hangzik:

1. Aradon: a) Az ág. h. ev. egyház templom alapjára 4000 korona, u. a. nyugdíj lelkész számára 1000 korona; b) aradi menház javára az elaggott és szegény tisztességes polgárnők részére 1000 korona; c) kereskedelmi akadémiára 500 korona; d) árvaházra 500 korona; e) tüzoltóknak 500 korona; f) betegsegélyező egyletnek 400 korona; g) aradvárosi vörös ker. egyletnek 300 korona; h) muzeumnak 300 korona; i) Arad és vidéki tanító egyletnek 300 korona; k) szentháromság szobrara 300 korona; l) E. M. K. E.-nek 200 korona; m) kórháznak 200 korona; n) iparos ifjak szegény alapja javára 200 korona; o) szegény tanúk (népkonyha Hauserné ömált.) 200 kor. p) elaggott honvédeknek 100 kor. *Összesen 10000 korona.*

2. Aszódon, ahol én két évig mendikáns-kodtam a) magyar hazafias érzelmű, szegény 8 jól tanuló, erkölcsös magaviseletű ifju részére ösztöndíjképen az algymnasiumban a tanárok belátása szerint 8000 koronát. Ezen összegnek kamatai csak öt év múlva lesznek folyósíthatók. Nikodém Márton egyenes utódának, ha netán lesznek olyanok, és ha megérdemlik,

elsőbbségük legyen. b) Nyugdíjalapra a tanárok részére 1000 korona; összesen 9000 korona. Jegyzet: Megengedem, hogy az egyház ezen összeget az algymnasium céljára is fölhasználja, de az kikötéssel, hogy az az összeget biztossítsa. *Összesen 19000 korona.*

3. Szarvason. a) A főgymnasiumba járó, hazafias érzelmű de szegény 8 jó és erkölcsű tanuló részére ösztöndíjképen a tanárok belátása szerint 3000 korona. b) Nyugdíjalapra a tanárok részére 1000 korona. Ezen összeg kamatai csak öt év múlva lesznek folyósíthatók.

4. Selmechányán. a) A főgymnasiumba járó magyar hazafias érzelmű szegény 8 jó erkölcsű tanuló részére ösztöndíjképen a tanárok belátása szerint 3000 korona; b) nyugdíjalapra a tanárok részére 1000 korona. Ezen összeg kamatai csak öt év múlva lesznek folyósíthatók.

5. Pozsonyban. 1. A főgymnasiumba járó magyar hazafias érzelmű szegény 3 jó és erkölcsös magaviseletű tanuló, egy theologus számára ösztöndíj a tanárok belátása szerint 3000 korona. Nyugdíjalapra a tanárok részére 100 kor. Ezen összeg kamatai csak öt év múlva lesznek folyósíthatók.

6. A tótyörki egyház részére 2000 korona.

7. Különbékre 1000 korona. Összesen a közcélokra 34000 korona.

A végrendeletet mint tanúk aláírták: Domány József, Sallai Béla dr., Tedeschi Viktor, Schusztér Illés és Lukácsy Lajos. A végrendelet végrehajtójául Institoris Kálmánt nevezte meg.

A végrendeletnek hiányzik egy alaki kelteke, a melyet az 1870. évi XVI. törvénycikk előír, s a mely abban áll, hogy a végrendelet a tanúk együttes jelenlétében és általuk értett nyelven kijelentse, miként az okirat az 6 végrendeletét tartalmazza, azt előttük aláírja, vagy már előbb általa önkezüleg aláírta, vagy már előbb általa önkezüleg aláírtak elismerje és az, hogy ez megtörtént, magán az okiraton a tanúk által igazoltassék.

Miután az örökös között két kiskorú is volt, Nikodém János és Nikodém Lajos, az aradi árvaszék hivatalból foglalkozott a végrendelettel s miután konstata, hogy annak nincs meg a fönti törvényes kelleke, a kiskorúak számára ügygondnokot rendelt ki Tolnai János dr. személyében és megbizta, hogy a kiskorúak érdekében a szükséges lépéseket megtegye.

A hagyatéki tárgyalás megtartatván, a bíróság Tolnai János dr.-t, mint a kiskorúak ügygondnokát a hagyományosokkal szemben perre utasította. Tolnai dr. erre 1899. február 18-án megindította a pert a végrendelet megsemmisítése és a törvényes örökösödés megállapítása érdekében. Harminc alperes ellen folyt a monstre-pör, egy része az érdekelt testületeknek vissza is lépett a pertől, másrészük azonban folytatta és hivatkozott azon törvényes rendelkezésre, a mely szerint a formális hiányok utólagos tanúk kihallgatások által pótolhatók.

A törvényszék azonban nem rendelte el a tanúk kihallgatását, hanem 1900. évi június 27-én hozott határozatával a végrendeletet érvénytelennek nyilvánította. Ugyanígy határozott a nagyvárad kir. ítélőtábla is.

Ma érkezett meg ebben az ügyben a kir. kuria ítélete, a mely változatlanul jóváhagyta a két elsőbíróság ítéletét. Ilyenformán az érdekelt jótékony és kulturális célok végkép elesnek a hagyománytól — egy formahiba miatt.

TANÜGY.

(—) Évzáró vizsgálatok az aradi kir. főgimnáziumban. Az aradi kir. főgimnáziumban az 1901—1902. tanév végén az évzáró, érettségi szóbeli és magán-vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg:

Június 9-én: G. kel. rom., g. kel. szerb, gör. kath., ev. ref., ág. hitv. és izr. vallás (I—VII.) és magán-vizsgálatok; 10-en róm. kath. és izr. vallás (I—VII.) és magán-vizsgálatok;

11—13 szóbeli, érettségi és pótló érettségi (reál); 14-én II. a) számtan, földrajz, természetrajz és rajz. III. magyar, német. VII. d. u. egészségügy; 15-én házi tornaverseny; 16-án IV. magyar, történelem. V. mathézis, természetrajz, rajz. VI. latin, magyar, görög. VII. német, görög, földrajz, történelem, d. u. francia, gyorsírás; 17-én I. a) latin, magyar. I. b) latin, magyar. III. számtan, földrajz, rajz; 18-án II. b) számtan, földrajz, természetrajz, rajz. VI. mathézis, természetrajz, rajz, d. u. román nyelv; 19-én IV. latin, német. V. magyar, görög, földrajz, történelem. VII. matematika, fizika, rajz; 20-án I. a) számtan, földrajz, természetrajz, rajz. II. a) latin, magyar. III. latin, történelem; 21-én I. b) számtan, földrajz, természetrajz, rajz. VI. német, görög, pótló, történelem. 22-én II. b) latin, magyar, IV. matematika, természetrajz, rajz. V. latin, német, görög. VII. görög, magyar, latin. 29-én évzáró ünnepély és a bizonyítványok kiosztása. A kir. főgimnázium igazgatósága.

Az ujszentannai áll. polgári fiúiskolában az évzáró vizsgálatok június 20-án és 21-én, a magánvizsgálatok 2—3-án és a reál következő napokon lesznek.

Iparosok a Csálában.

(Az ipartestület juniálisán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Ha az aradi iparosok összetartása mindenben úgy fog megnyilvánulni, mint a tegnapi juniálisán, akkor nagy dolgokra lesz képes ez a testület. Ezt nem azért mondtuk, mintha a tegnapi multság nem lett volna nagy dolog. Sőt; nincs ember, aki tagadhatná, hogy az iparosok juniálisánál nagyobb nyári multság lett volna Aradon. Annyi ember régen volt a csálai erdőben, mint tegnap, s olyan jókedv is kevés volt még az öreg Csálában, mint tegnap.

Már maga a kivonulás is impozáns volt s látványosság számba ment. Délután 11 óra volt, a mikor különféle öltözötű emberek kezdtek gyülekezni az ipartestület háza előtt és az ipartestület épületének udvara szűknek bizonyult az egyes ipari ágak képviselőinek befogadására. A nagyköruton állították fel az érdekes menetet a kivonulás főrendezői: Kiss Ferenc és Faragó Béla.

Fél 12 órára a különféle csoportok sorba álltak, mire megindult a menet, mely a park és a városháza mellett jött a főterre. Ennek bal oldalán haladt a Szabadságtérre, ezt körülkerítte s úgy vágott be a Deák Ferenc-utcába, onnan pedig a nagyerdőbe. Elöl három lovas legény nyitotta meg a menetet. Ezek után a katonazenekar haladt, mely szebbnél-szebb indulókat fújt. A lovasokat Porcán Lajos vezette. Alig hogy a katonazenekart végignéztük, a főrendezők csoportja látszott. Tisztes, ősz iparosok és a város másfoglalkozású polgárai közül is sokan. Berán Antal, Müller Károly, Bozsmán Albert, Kiss Ferenc és sokan mások.

Ezután a díszesen felvirágozott kocsik következtek, melyek nemzeti trikolorokkal virágokkal és szalagokkal voltak pazarul feldíszítve. Minden kocsin az illető szakcsoportbeli munkások mutatták be a mindennapi foglalkozásukat. Most a diszkocsik sorrendje következett. Az első az asztalosok, képfaragók és esztélyások dolgoztak, mintha legsürgősebb dolguk volna. Ezt a csoportot Sebessy Ferenc vezette.

Alig, hogy ez a kocsi elhaladt, jött egy másik. A kocsigyártók, bogárók, nyergesek és szíjgyártók kocsija volt ez, melyen szintolyan festői csoportozatban mutatták be foglalkozásukat mint az első kocsin. Ezek vezetője Zimmerman József volt.

A bádigosok diszkocsijában egymás hátán álltak a munkások, a melyen Weil Alajos, Kohn József és Mihájlovits Gyula munkásai legszebb

kivitelű bádigmunkákat mutogattak. Csoportvezetője Mihájlovits Gyula volt.

Most egy gyalog csapat jött Wandracsek Károly vezetése alatt. A cserép és palafedők csoportja, utánuk a csiemadiák Szücs Károly vezetése alatt. Egy ügyes diszkocsi volt, mely ezután következett s némi derűtséget keltett.

— A szusterek! kiáltottak föl a nézők, a mint megpillantották a diszkocsin dolgozó cipészeket, a hogy a lábszíjjal, tüvel varrtak. Azután egy zenekar jött. A Gyurkovits-testvérek bandája, mely a katona-zenekarral fölváltva húzta az indulókat.

A cigányok után a kalaposok, szücsök, női szabók, a kárpitosok, a könyvkötők és kefekötők, utóbbiak diszkocsin, szerszámaikkal haladtak. Szász Dénes vezetése alatt most egy érdekes csoport jött: a kéményseprők. Ezek is derűtséget keltettek. A kőműveseket jellegzetes öltözetükben és miltersim-tóval a kezükben szintén mindenki megismerte. Gábor András és Seidor János vezette őket. A kovácsok hatalmas kalapálása már messziről hallatszott; diszkocsin mutatták be, hogy mit tud a kovács. Csoportbiztosuk Olasz Lajos volt. A lakatosok kocsiját akik szintén foglalatostokdta a diszkocsin, Pankov Viktor műlakatos munkásai foglalták el, a kik gazdájok műhelyében készült diszkocsikkal foglalkoztak. A szobafestőket, mázolókat és fényezőket Biedl József és Kohn Vilmos, a rézműveseket, vas- és ércöntőket Rutkovszky Ferenc, a sütőket és cukrászokat kirívó fehér öltözeteikben Fischer József és Wild Ferenc vezették.

A férfiszabók, amint kocsijukon tüvel dolgoztak, az ollót esattogtatták, mindenki szabó műhelyben képzelte magát. Czirák Lajos volt a vezetőjük. A női szabókat Kaiser Lipót vezette. Ezek is dolgoztak s hogy teljes legyen az illúzió, volt ott egy női modell is.

A henteseket Sztojákovits Milán, a mészárosokat Rothmüller Ferenc vezette. Mintegy izelítő képpen a délutáni multságból, a mészárosok egy jól meghízott, hatalmas ökröt vezettek, szarvaiba narancsok voltak tűzve, oldalán pedig a következő felirású tábla: „Glück Károly huszárkapitány.”

A nagyerdőbe kiérve a hatalmas ökröt: Glück Károly ajándékát levágták és nyársra húzták.

A nagyerdőnek az a része, amelyet a multságok alkalmával elfoglalni szoktak, teljesen megtelt közönséggel, a délutáni órákban kirándult közönség nagy része már sem a vendéglőbe, sem a tánckörbe nem fért be.

A város intelligenciája sorából igen sokan kimentek az iparosok multságára. Így Urbán Iván főispán, Institóris Kálmán polgármester, Varjassy Lajos polgármester-helyettes, Kádas Kálmán főjegyző, Molcsányi Sándor főerdész stb.

A tánc délután 8 órakor kezdődött s két zenekar játéka mellett éjfélén tul tartott. A táncosnők névsora a következő:

Ujvárosy Ilonka, Kenderessy nővérek, Viktor Margit és Rózsika, Fehér Mariska, Puskel Gizi, Halota Margit, Másik nővérek, Babes nővérek, Komjáthy nővérek, Schriffert Rózsika, Finszter nővérek, Román Ilonka, Téger Margit, Glück Irén, Szendrei Mariska, Szimán nővérek, Szász Rózsika, Stefán nővérek Udvardy Leontin, Knöbl nővérek, Neumann Mariska, Stern Rózsika, Knizse Margit, Fritz Ilonka, Farkas Mariska, Sulik nővérek, Andrassy Rozika, Panek Margit, Haffer nővérek, Szuperits Gizike, Vecsery Gizike, Valkersdorfer Katicza, Czenger Ilonka, Felföldi nőv., Gammer Mariska, Löw Rezső, Bosnyák Milka, Hubert Margit, Spotyil Ilonka, Udvardy Anna, Altaicher Erzsike, Göllner Erzsike, Nikola Juliska, Dehelán Erzsike, Kovács Juliska, Csernyánszky nőv., Milinavits nőv., Bauer Paula, Staudinger Etelka, Kadinszy Ella, Weil nőv., Steiner Blanka stb.

Pável püspök és a borossebesi királynapok.

(Kihallgatás a felség előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Az a nagyszabású tüntetés, melyet a városnap elhunyt Pável Mihály nagyváradi gör. kath. püspök ellen 1898-ban a Pituk-féle röpirat megjelenésekor rendeztek, éppen arra az időre esett, midőn királyunk lejött Arad megyébe, Borossebesre, hogy az ott lefolyó hadgyakorlatokat megsejmelje. A Felség előtt számos küldöttség jelent meg akkor, többek közt a görög katolikus klérus is, a melyet Pável Mihálynak kellett vezetni hódoló tisztelettel az uralkodó elé.

A püspök kissé zsémbes volt a deputáció dolga miatt. Hazaárulás vádjával illeték az egész ország színe előtt, palotáját csaknem földig lerombolták, napokon keresztül tüntettek a személye ellen és neki azon melegében kellett megjelenie a Felség előtt, a kit körülményesen értesítettek a nagyváradi esetről. El lehetett rá készülve a püspök, hogy kemény dorogatóriumot kap.

Mielőtt a király borossebesi útjában Aradra megérkezett volna, híre járt, hogy Pável a kiállott izgalmak miatt való betegségét hozva fel okul, nem megy a király elé s a görög katolikus klérus egy másik méltósága fogja vezetni a küldöttséget. Az utolsó percben azonban még is csak megjött Pável s mikor az udvari vonat berobogott Aradra, már ott állott a Felséget fogadó urak között.

A király csak rövid ideig tartózkodott az aradi pályaudvaron s a megjelent honorációrokkal mindössze pár szót váltott. Véletlenül úgy történt, hogy Pável püspököt nem szólította meg s ezt sokan arra magyarázták, hogy a király haragszik Pávelre. A püspök erélyesen tiltakozott ez állítás ellen odakint Borossebesen, mikor neki a mellőztetést felemlítették. Azt mondotta, hogy a királynál legalább harmincszor volt már kihallgatáson és Ő Felsége az ő hazafiságával régóta tisztában van. És hogy teljesen magyarérzelmű, mindenben magyarul gondolkozik: erre vonatkozólag hivatkozott Hieronymi Károly akkori belügyminiszterre, a ki neki testi-lelki jó barátja, s őt még Máramarosból ismeri.

Ezen izgatott előzmények után érthető várokozással fordult a közvélemény Pável Mihály tiszteletgése elé. A felség nyomban a csanádme gyei róm. kath. papság után fogadta a görög katolikusokat és a püspök hódolatnyilatkozatára a következő választ adta:

— Örömmel hallok azon meggyőződésük nyilvánítását, miszerint atyai gondoskodásom oda irányul, hogy kedvelt Magyarországom összes honpolgárai vallás- és nyelvkülönbség nélkül szoros összetartásban és kölcsönös egyetértésben nyugodtan élvezzék a béke, haladás és jólét áldásait. Nem kétlem, hogy ezen óhaj-tásom megvalósításában önök is teljes odaadással fognak közreműködni, mert a mint egyrészt üres jelszavak hangoztatása, tulzó sovinizmus és kárhózatol utcai kihágások távol állanak az igazi hazafiságtól, úgy másrészt az összes honpolgárok valódi érdeke követeli, hogy a békés egyetértés a nemzetiségek közt, valamint az ország alkotmányának és törvényeinek tiszteletben tartása mindenütt és különösen e vidéken gondosan ápoltság és biztosítások.

Hogy a király ezek után mit beszélt Pável püspökkel, nem jött soha nyilvánosságra, legalább autentikus forrásból nem. A nagyszabású Tribuna — állítólag a deputáció egyik tagjának

tollából — közöl ugyan valamit, de ennek a közlésnek szavahihetőségéhez sok szó fér.

A Tribuna szerint a hivatalos bevezetések után Ó felsége Pável Mihály püspökhöz közeledett és valóban megragadó szívéllyességgel ezt kérdezte tőle:

— Tudom, hogy sokat szenvedett?

— Igen, Felség, most is szenvedek, mert a méltatlan támadás nemcsak engem, de klérusomat s összes hiveimet is érintette, soha én azokra nem adtam okot.

— Oh nem! — felelt a király. Majd azt kérdezte:

— Nagyváradról jön?

— Nem, Felség, ezt nem tartottam tanácsosnak, de nem is tehettem, hogy onnan jöjjenek ide, mivel palotámat, melyet most hozatok rendbe, lerombolták.

— *Gyalázat*, — mondotta rá a király.

Ismételjük, a Tribuna írta ezt a párbeszédet, a mely valószínűleg nem ekkép történt meg.

Pável egyébként a legfelsőbb fogadtatás után kijelentette, hogy a király válasza *nagyon kielégítette* nemcsak őt, de a román papságot általában. Csakis olyan választ vártak a királytól, a minőt kaptak.

SPORT.

A bécsi derby szenzációja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

A bécsi lóversenyek hatodik napján eldőlt az osztrák derby, amely napok óta két főváros sportközönségét tartja izgatottságban. S a nagy díjat mindenek meglepetésére nem *Hazafi* nyerte meg. A favorit, a teljesen biztosnak hitt jelölt, letört s a győzelem pálmáját s vele a százezer koronás első díjat *Llubár* nyerte meg gazdája, lovag *Wiener-Welten* istállójának.

A futamnak ez az eredménye szenzációs hatással volt a nézőközönségre, a mely a ragyogó napsugaras májusi napon ezrével vándorolt ki a freudenauai mezőre. Az első három futam végével következett a versenyév legnagyobb díja, a Derby. A publikum megrohanta a totalizátorok bódéját és a tétek összege hihetetlen nagy summára rugott. Főképp *Hazafit*, a *Blaskovich*-istálló kitűnő hároméves lovát fogadták s legutóbbi szereplése tényleg őt kvalifikálta leginkább az osztrákok legnagyobb díjára.

Az eredmény mást, sőt igen nagy meglepetést hozott. *Hazafi* harmadik lett, de hívei még a helyrefogadásnál is elveszítették pénzüket, mert a *versenybíró* *diszkvalifikálta*. *Lovasa Van Dusen*, mikor a lovak az egyenesbe jöttek, lovával ki akart jönni a csomóból, de nem talált utat, mire készakarva neki lovagolt *Apollónak* s ezzel *Adams* zokót kidobta a versenyből.

Elsőnek *Llubár* futott el a bírói páholy előtt. A hatalmas termetű állatot mesterien lovagolta *Barker*. Második *Kiss me* s harmadik, miután *Hazafit*, mint említettük, a versenybíró visszavetette, *Pszit* lett.

Az eredmény kihirdetése után csakhamar újabb szenzáció hír járta be a mezőt. A bécsi lovaregylet *Hazafi* lovasát, a hamar kedvelté lett *Van Dusent* a lovaglástól bizonytalan időre eltiltotta.

A sportkedvelő publikumra e két esemény nagy hatással volt. A kedélyek felette izgatottak lettek s mindenki a Derbyt és a vele járó szenzációkat tárgyalta. A következő futamokat úgy elhanyagolták, hogy a Derbyt követő Handicapban a totalizátor a győztes *Pityke* kevés hívének majd huszonkilencszerez pénzt fizetett.

+ **Aradi regattisták Szegeden.** A Szegeden június 29-én megtartandó evez versenyre a nevezések szombaton zárultak a következő eredménnyel: Senior-Klinker négyesre jelentkezett: Pannonia, Duna, Szeged, Arad; junior skiff; Pannonia, Duna, Szeged, Arad; junior négyes: Pannonia, Szeged, Arad; senior skiff: Pannonia, nemzeti; senior race-négyes: Nemzeti, Pannonia, Duna, Szeged, Arad; race-nyolcas: Nemzeti, Pannonia, Arad. A nevezésekhez egyik szegedi ap a következő megjegyzést fűzi: E nevezésekből látható, hogy az idei verseny nemcsak sportszerűség, de érdekesség dolgában is fölül fogja mulni az eddigi versenyeket. Legérdekesebb szám lesz a nyolcas verseny, melyen a két legerősebb sportegylet a Nemzeti és Pannonia fogja régi küzdelmét folytatni az elsőségért. Méltó versenytársul sorakozik melléjük Arad, melynek ismert jó kvalitáshoz nyolcas csapata tavasz óta komoly trainingben áll. Kár, hogy Szeged nem vehet részt e versenykörében a miatt, hogy részben a csónakház szűk volta, részben pénzügyi okokból még ezideig nem szerezhették be nyolcas csónakot.

Vulkán a Kárpátokban?

(Gyanus jelenségek Sáros megyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

A martinique-i katasztrófa aktuálisá tette a vulkánikus kitöréseket. Az emberek nem érzik magukat biztonságban a legcsöndesebb hegyoldalon, s bizalmatlanul tekintenek a legártatlanabb dombra is, hogy vajjon az nem fogja-e követni a Mont-Pélée példáját?

Addig-addig félték a vulkántól, míg annak réme végre komoly alakot öltött. Egy fővárosi lap tegnapi száma arról adott hírt, hogy a Kárpátokban vulkánikus kitörések várhatók.

Bártfai levél jelentette az említett újságnak a szenzációt, hogy a *Strázsa* nevű vulkánikus hegy, úgy látszik, működni kezd. Olykor *zugást, dübörgést hall a lakosság* a föld méhéből s a hegy tövében lévő falvak: Gergelylaka, Finta és Ternye *kutjaiban eltűnt a víz*. Később, a mikor újra megteltek a kutak, a *víz meleg volt*. Egész Sáros megyében nagy feltűnést és rémületet kelt a Strázsa működése. A történelmi idők óta nem működött még vulkán hazánk területén, bár a Kárpátok legnagyobb része vulkánikus eredetű, különösen az eperjes-tokaji *trahit hegység*, a melyhez a Strázsa is tartozik.

A Strázsa a *sóvári hegyvidék* legészakibb kupos csúcsa, a melyet a geológusok is kialudt vulkánnak tartanak. A hegy 741 méter magas, s tövében több kisebb falu van. Az egész trahit hegylánc a harmadkorban keletkezett, s a vulkánikus erupció a tengerből emelte föl. A sóvári hegyek vulkánikus természetét bizonyítja a Strázsatól nem messze levő *ránki gejzer*, a melynek az irlandihoz hasonló nyolc órai időközben megújuló kitörései vannak. A meleg víz kitörése 8—10 percig tart, s a vízszlop néha negyven méter magasságra is fetsződik. A hír éppen olyan gyanus jelenségeket sorol föl, mint a milyenek a martiniquei *Pelée* kitörését megelőzték. Ott is eltűntek a vizek s az erupciót földalatti dübörgés előzte meg. A Strázsa-vulkán egy sereg falun kívül Eperjes városát is közelről érdekli, mert a város levegővonalban csak tíz kilométernyire van a hegytől.

Erre a híradásra nézve, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma több hírlapíró felkereste *Beők* Jánost, a geológiai intézet és *Konkoly-Thege* Miklóst, a meteorológiai intézet igazgatóját, a kik a hírlapíróknak kijelentették, hogy a sáros megyei hegyek között a *vulkánikus kitörés teljesen ki van zárva*. A lapok — mondták — meglehetnek nyugodva, a hirben felsorolt jelenségeknek *egész más geológiai okai vannak*.

Színházi kérdés

az aradi törvényszék előtt.

(Szakértők a *Cyrano de Bergerac* ügyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Az aradi kir. törvényszék előtt e hó végén nevezetes szakértői szemlét fognak tartani. A színházi gyakorlat egy kérdése vitás, amely az aradi törvényszéknél megindított keresetben merült föl, s amely tárgyánál fogva is igen érdekes.

Magáról a pörről volt már szó. *Leszkay* András volt aradi szinigazgató megszerezte a *Bárd-testvérek* cégtől *Rostand* színművének a *Cyrano de Bergerac*-nak előadási jogát, s annak révén a drámát elő is adatta.

Erre a *Réthy*-féle színházi ügynökség tulajdonosai: *Réthy* Pál és *Valentin* Lajos pört indítottak *Leszkay* András ellen, azon a címen, hogy a fordított darab előadási jogát ők vannak jogositva kiadni. Kártérítésül kérik a *Cyrano* három első előadásának bruttó-bevételét, s azoknak a büntetéseknek foganatbavételét, a melyet a törvény a szerzői jog megsértése esetére megállapít.

A pör hosszú ideje folyik, s annak során kihallgatták *Bárd* Ferencet, mint szavatossági tanut, aki *Leszkay* András jóhiszeműsége mellett vallott.

Most érdekes pont előtt áll a pör. Az aradi kir. törvényszék *szakértői véleményadást* rendelt el az alábbi két kérdésben.

Mi módon szokták beszerezni a vidéki szinigazgatók az idegenből fordított szindarabokat?

Mennyit szoktak fizetni az ilyen darabok előadási díja fejében?

A szakértői szemle június 30-án lesz *Pogonyi* Nándor kir. törvényszéki albiró előtt. Szakértőként a következők vannak kijelölve: *Institóris* Kálmán polgármester, *Makó* Lajos temesvári és *Szendrey* Mihály kassai szinigazgató, továbbá *Szöllősi* István aradi tanítóképzői tanár *Leszkay* Andrást a pörben *Tolnai* János dr képviseli.

HIREK.

Elfogott pénzügyigazgatósági díjok.

— Aki az ügyészt is beakarta csapni. —

Arad, június 2.

Tegnap délben az Atzél Péter- és Zrinyi-utcák sarkán az aradi rendőrség egyik detektívje letartóztatott egy fiatal-embert, aki a kedvesének épen virágot akart vásárolni.

A fiatal ember *Takács* János, — írja az *Aradi Esti* lap — országosan körözött tolvaj, a detektív felszólítására haragra gyuladt, tiltakozott a letartóztatás ellen, de midőn az figyelmeztette, hogy neki *határozott parancsa* van a főkapitányi hivataltól arra, hogy elfogja, szótlanul követte.

Ezalatt nagy csoport verődött össze az utcán, melyből néhány jószívű ember fölemelte a földön fekvő nőt, kinek az ájuláson kívül egyéb baja nem történt.

A rendőrségnél *Greén* Nándor tb. főkapitány azonnal kihallgatta *Takács* Jánost, ki bevallotta, hogy a marosvásárhelyi törvényszék körözőlevele róla szól: *ő követte el azt a betöréssel lopást, mely több ezer koronáig károsította meg az egyik marosvásárhelyi kereskedelmi céget*.

Bevallotta, hogy Marosvásárhelyt a pénzügyigazgatóságnál díjok volt, 30 frt havi fizetéssel, melyből nem tunott kijönni, szeretője volt, aki miatt elkövette a betörést.

Greén kapitány átkísértette *Takács* az

aradi kir. ügyészséghez, ahol *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyész elé állították. Az ügyész kihallgatta Takácsot, ki mindent bevallott, utóbb pedig kérésre fogta a dolgot. Előadta, hogy neki felesége van *Marosvásárhelyen*, akit megbízott, hogy tudassa vele, ha a törvényszék őt megidézi tárgyalásra, hogy megjelenhessen, de az nem tudatta; előadta, hogy jelenleg *Mikalakán* a községi jegyzőnél működik mint irnok, havi 50 frt fizetéssel s erősítette, hogy ha felesége értesítette volna arról, hogy a törvényszék keresi, megjelent volna.

Rimánkodva kérte az ügyészt, hogy ne tegye szégyenbe, ne kísértesse át szuronyos börtönőrökkel Marosvásárhelyre.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész telefonon kérdezősködött a mikalakai jegyzőtől Takács felől, ki azt a meglepő választ adta, hogy *Takács nála nincs alkalmazásban és nem is volt soha.*

A hazugságon ért betörő erre teljesen megtört. Bevallotta, hogy hazudott, hogy nincs felesége, hogy nincs állása. Legutóbb Aradon élt vígan, urasan, hitelbe. Lakása a „Nádor” szállodában volt, hol uraskodott, de nem fizetett.

Takács Jánost a mai reggeli vonattal kísérték át szuronyos börtönőrök a marosvásárhelyi fogházba. Az ismeretlen hölgyet pedig, ki bizonyára epedve várja az ő Jancsiját, a rendőrség valószínűleg eltoloncoltatta.

Borotválás — puskáért.

— Tolvaj községi dobos. —

Arad, június 2.

Soborsin környékén veszedelmesen elszaporodtak az orvvadászok s ennek meggátolására a soborsini csendőrség bevonta a községek lakosaitól a lőfegyvereket s átadta a község előjáróságának.

Mint hogy azonban a beszédett mintegy 90 darab fegyver részére alkalmas hely nem volt, azokat a padlásra tették fel. *Vank* Ioán községi dobos azóta gyakran járogatott fel a padlásra. Midőn a járási hatóság felsőbb helyről nyert intézkedés folytán a fegyvereknek kiadatását elrendelte, megszámlálták a fegyvereket, s azt konstatálták, hogy *egy két csövű új lankasztér fegyver*, mely *Katana Banuc* trojási lakos tulajdona volt, hiányzik.

A nyomozás nyomban megejtették s kiderült, hogy a hiányzó fegyvert *Vank* Ioán községi dobos csempészte el s eladta *Vinterkorn* Antal borbélynak 6 koronáért, kikötve, hogy köteles ez őt mindaddig, míg *Soborsinban* üzlete van, ingyen borotválni.

Vinterkorn ugyanis mint fegyverkedvelő tudta, hogy a község padlásán fegyverek vannak, s felkérte *Vank* Ioán, hogy válasszon egy megfelelőt s az említett feltételek mellett szerezzen neki örömet egy szép fegyverrel. *Vank* készségesen tett eleget *Vinterkorn* kívánásának, kiválasztotta a legszebb s legértékesebb fegyvert s ezzel meglepte egy alkalommal a fegyverkedvelő borbélyt.

Katana Banuc nem fogadta vissza az elcsempészett fegyvert, hanem 60 koronát követelt kárpótlásul, mit a tettestől meg is kapott. A fegyverlopást bejelentették a hatóságnak.

— **A minorita templom építől.** Az aradi róm. kath. minorita egyház új templomának és palotájának csoport-munkálataira is megtartotta már az árlejtést. A legolcsóbb vállalkozó asztalos munkákra *ifj. Czeiler* István műasztalos, a lakatos munkákra *Stoll* Béla volt: a munkák odaitélése azonban még nem történt meg.

— **Az aradi püspökválasztás.** Az aradi görög keleti román szentszék ma délelőtt, *Papp* I. János protoszincellus elnöklésével tartott ülésén állapította meg a püspökválasztás idejét és helyét. A szentszék az érsek-metropolita óhaja szerint a választást *június 12-re* tűzte ki és ennek helyül a *Tökölly-téri székesegyházat* jelölte meg. A választáson maga *Metianu* János érsek fog elnökölni. A választás kitűzése heves viták kíséretében történt, erre nézve a konzisztórium tagjai azonban egyértelműen megállapodtak abban, hogy a részleteket nem hozzák nyilvánosságra. A konzisztórium megbízta *Papp* I. Jánost, a püspökség helyettes vezetőjét, hogy a püspökválasztó zsinatot a határidő előtt nyolc nappal hívja össze.

— **Az egyetem új dékánja** A budapesti tudomány egyetemen ma választották meg a jövő tanév dékánját, dr. *Schwarz* Gusztáv személyében. Ez az első eset, hogy ezt a méltóságot zsidó vallású tanár nyerte el.

— **A szerkesztőség.** *Losonczy* Zoltán, az aradi ujságírói kar egyik legtehetségebb, legrokonszenvesebb tagja, a mai napon belépett az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének kötelékébe.

— **Az angol gazdák a király szőlőjében.** Az angol gazdák tegnap érkeztek Debrecenből Szerencsre. Itt meghálva, másnap reggel a kassai gazdasági tanintézet által rendezett árpakiállítás nézték meg; innét pedig kocsival *Tarcalra* ment a társaság, ahol a magy. kir. vincellériskolát és telepeit, azután a királynak a városban levő óriási pincéjét, (amelyet *II. Rákóczy Ferenc* építtetett 1700-ban) tekintették meg. A pincében, amely valóságos utvesztő, a pince főintézője, csebei *Pogány* Vazul kínálta a vendégeket a király borával. A kóstolás után a király szőlőjébe hajtattott a társaság, ahol fényes ebéd várta. A második fogásnál *mister Fritsch*, az angolok gazdasági egyesületének elnöke és a társaság vezetője pohárköszöntőt mondott a királyra. Csebei *Pogány* Vazul viszont az angol királyt élte. Azután *Makendrius* köszöntötte fel a hegyaljai szőlősgazdákat, majd *Andrius* Sándor gróf üritette pohárát az angol gazdákra. Ugyancsak az angol gazdákat élte *Bernáth* Béla országgyűlési képviselő. — Ebéd után ismét kocsira ült a társaság és *Tokajon*, *Bodrog-Keresztúron* és *Mádon* át *Tállyára* ment. — Mád község alatt *Zemplénnvármegye* gazdasági egyesülete várta az angol gazdákat és kölcsönös üdvözlés után elkísérte őket *Tállyára*. *Tállyán* ismét dusan felterített asztalok várták a vendégeket, a melyek körül a tállyai urilányok szolgáltak fel. Ugyancsak *Tállyán* más kellemes meglepetés is várta az angolokat. A tokaj-hegyaljai szőlősgazdák ugyanis ott szép *borkóstoló-kiallítás* rendeztek az angolok tiszteletére, a melyen *Terézy* Henrik 1780-as és *Szabó* Gyula dr. 1820-as bort állított ki. Az angol gazdák este 10 órakor visszatértek Szerencsre, a honnan az éjjeli vonattal a felvidéki fürdők meglátogatására utaztak.

— **A város új képe.** Ma érkezett meg a polgármesteri hivatalba a város új festménye, melyet létesítendő képtára számára a műcsarnok tavaszi tárlatáról vásároltak. A festmény tájképet ábrázol, s festője *Edvi-Ilés* Aladár.

— **Szék Kálmán Aradon.** Ma délután Aradra érkezett *Szék* Kálmán, — nem a miniszterelnök, hanem — a nagyszalontai református egyházmegye esperese, melynek kebelébe az egyház tartozik. Az esperes látogatásának első célja az iskolák felülvizsgálása lesz. Az aradi iskolákba járó református vallású növendékek hittani vizsgálatát e hó 8-ára tűzte ki az esperes, a mikor a délelőtti istentiszteletet 10 óra

helyett fél 10-kor fog kezdődni s fél 11-től 12-ig a leány növendékek, délután 3-tól 8-ig a fiúk fognak levizsgálni *Uray* Sándor segédlelkész vezetésével. A tátogatóban levő *Szék* Kálmánnak nevezetes rokonsága van. Veje *Arany* Jánosnak, kinek a már meghalt *Piroska* leánya volt a felesége.

— **A magyarság szaporodása.** Most bocsátotta közzé a központi statisztikai hivatal az 1900. évi december hó 31-én megejtett népszámlálás részletes adatait. A magyar korona országainak összes népessége — a századfordulón *19,254,559* lélek volt. 1,790,768 fővel több, mint tíz évvel előbb, az 1890. évi népszámlálás idején. Az elmúlt évtizedben népességünk tehát 10.3 százalékkal szaporodott: majdnem olyan kedvező ez az eredmény is, mint a nyolcvanas évek népszaporodása, amely 10.9 százaléknit tett. A továbbiakban legérdekesebbek a népszámlálásnak azon adatai, a melynek a magyarság szaporodásáról szólnak. A magyar korona országainak összes, polgári és katonai népességéből a népszámlálás alkalmával *8,742,301* vallotta magát magyar anyanyelvűnek; legtöbben vannak azután az oláh anyanyelvűek: 2,799,479-en, majd a németek 2,135,181-en, a lotok 2,019,641-en, a horvátok 1,678,569-en, a szerbek 1,052,180-an, a ruthének 429,447-en, míg egyéb anyanyelvű a népszámlálás alkalmával 397,761 találtatott. A magyarság térfoglalása legintezivebben nyilatkozik meg városainknál, a melyekben — *Szatmár-Németi* kivételével — a magyar anyanyelvűek szám aránya mindenütt örvendetesen megnőtt. Különösen szép példája ennek maga *Budapest*, amelynek magyarsága 66.4 százalékról 79.3-ra emelkedett, továbbá *Pozsony*, amelynek tíz év előtti 19.9 százalékos magyarságával szemben ma már 30.5 százaléknit magyarjuku lakosa van. *Sopronban* 29.8-ról 38.5 százalékra emelkedett a magyarság aránya, *Kassán* 49.9-ről 66.3-ra, *Aradon* 61.6-ról 70.4-re, *Temesvárott* 26.7-ről 36-ra, *Verseczen* 5.7-ről 10.2-re. A vármegyei törvényhatóságokban lassabb a magyar nyelv térfoglalása; *Esztergom*, *Somogy*, *Békés*, *Csik* és *Háromszék* vármegyékben némileg tért is veszített a magyarság; viszont azonban nagy növekedését találjuk a magyar ajkuaknak *Zólyom*, *Moson*, *Abauj-Torna*, *Szepes*, *Zemplén*, *Ugocsa*, *Hunyad* stb. vármegyékben. Az abszolút többséget az utóbbi tíz év alatt ismét három vármegyében nyerte el a magyarság: *Baranyában*, *Sopronban* és *Zemplénben*. A tizenkilenc milliót meghaladó népességünkől 10,175,514 tud magyarul beszélni. A nem magyarjukuak közül 1,438,214 érti és beszél a magyar nyelvet; 9,079,045 azonban nem tud magyarul. A magyar birodalom egész területén is meghaladja tehát már a magyarul értők száma az abszolút többséget.

— **Adomány az ingyen-kenyérre.** Az *Ingyenkenyér*-alpra, a melyet *Arad* szegényei téli nyomorának enyhítésére gyűjtögetünk, ma szomorú vonatkozással kapcsolatos adományt vettünk. *Kovács* Jakab, az arad-csanádi egyesült vasutak felügyelője elhunyt *Ilonka* leányának ravatalára az ACsEV. tisztikara koszorút helyezett, az ezen célra befolyt adakozásból pedig még *tizenhat* korona felesleg maradt. Ezt az összeget a gyűjtők az *Aradi Közlöny ingyenkenyér*-alpjának szánták, és ahhoz való csatolás végett szerkesztőségünkhöz küldték. Szomorú vonatkozása van ennek az adománynak: az élete tavaszán elhunyt fiatal leány egyik kedves gyűjtője volt az ingyen-kenyér alapnak, a mely most így halálának szomorú alkalma révén gyarapodott.

— **Református kántorválasztás.** Az aradi református egyház megüresedett kántori állására a pályázat határideje tegnap lejárt. Összesen beérkezett nyolc pályázati kérvény. A pró-

baéneklést és a választást e hó 15-én délután a templomban fogják megtartani.

— Gyilkos a kormány. Ezt az erős kifejezést alig mondhatta valaki más, mint egy osztrák képviselő s alig mondhatta volna másutt, mint a Reichsrathban. Ma délután tartott ez ülést, melyre a szocialdemokraták sürgős indítványokat nyújtottak be a minapi lemergi kőmives-sztrájk ügyében. Ennek tárgyalása alatt az osztrák kormányt gyilkosoknak, a lemergi helytartót vérebnek nevezték. Körber dr. miniszterelnök kijelentette, hogy ha a hivatalos jelentéseket megkapja, nyilatkozni fog a sztrájk ügyében.

— Eljegyzés Avarfi József aradi betűszedő eljegyezte Kuda Annuska kisasszonyt Aradon.

— A város tűzbiztosításának reformja. Ma járt le az a határidő, melyet a pénzügyi-bizottság öt biztosító-intézet számára nyitott a város reformált tűzbiztosításának elvállalására. Az ajánlatra felhívott intézetek valamennyien beadták zárt pályázataikat, amelyeket a pénzügyi-bizottság legközelebbi ülésén fognak felbontani.

— Az iparosok hitelszövetkezete. Az alábbi fölhívás közlésére kértünk föl: Az aradi iparosok hitelszövetkezetének összes t. ivartói felkértenek, hogy a náluk levő aláírási ivateket kedden, f. hó 3-án délután 4—6 órák között az iparosok hitelszövetkezeténél (iparosház I. emelet) okvetlenül beszoigáltatni sziveskedjenek. Az alapítók.

— Megfelebbezett választás. Magyar-Pécskán, a mint megirtuk, az e hó 30-án tartott megyebizottsági tag-választáson Szénási Istvánt választották meg. Ő is, meg az ellenjelöltje harminc-harminc szavazatot kapott, a mire sorsuzás utján Szénásié lett a győzelem. A választást, a mint írják, megfelebbezik a megye igazoló választmányához, azon az alapon, hogy Szénási orgazdaság miatt büntetve volt és három napi fogházat le is töltött; a közigazgatási bizottságnak egy elvi jelentőségű döntése szerint pedig a ki büntető uton jogerősen el volt ítélve, nem lehet törvényhatósági bizottságnak tagja, még akkor se, ha különben politikai jogai nincsenek fölfüggesztve.

— Milyen időnk lesz? A szegedi Meteor június hónapra a következőket jósolja: Léghősrünk valóssággal olyan ideges, mint az emberek, egyre a végletekben mozog s a hirtelen változatokat okkozza. Léghősrünk ezen idegessége a napfoltok minimális korának fordulásával egybe esik. Junius havának csomópontjai: 3., 5., 6., 7., 11., 13., 19., 21. és 28-ika lesznek. Tehát a változások elég dátummal rendelkeznek, különösen a hónap első negyedében, amikor a mostani napfolt-csoport is átfordul a nap utolsó felére. A változások azonban igen kedvezőknek ígérkeznek a veteményekre nézve, miután a száraz meleg után már a harmadiki csomópont hatása alatt újra esőt kaphatunk, a melyet a többi csomópontok is ígérnek, s így az egész hónap első harmadáig váltakozva kaphatják a termények ez életerejét. Sajnos azonban ebben csak az, hogy újra azon fele fordul a napnak mi felénk, amely zivatart és gyakori jégesőt is hozhat. Az aratásra száraz, meleg időre van kilátásunk.

— Kőmives-sztrájk Szegeden. Csongrádmege székhelyén ma hatszáz kőmives-munkás kimondta a sztrájkot s ennek következtében harminc ház épülőfélben maradt. A munkások óránként 16 krajcár bért követelnek.

— Sepeczán az örültek között. Az aradi törvényszék már elvégezte a dolgát Sepeczán Gyulával, a híres aradi betőrővel. Tudvalevő, hogy a törvényszéki orvosok elmebetegnek nyilvánították Sepeczánt s ezen az alapon az aradi büntető bíróság sorban megsemmisítette az ellene hozott büntető ítéleteket. Így aztán kikerült a fogházból a többszörös betőrő, akit Meszlényi Antal dr. kir. ügyész ma délelőtt két szuronyos börtönörrel átkísértetett az aradi kórházba. Itt az elmebetegnek osztályába helyezték el Sepeczánt s addig marad ott, míg valamelyik országos tébolydában helyet talál nekik.

— A fogyasztási szövetkezetek ellen. A fogyasztási szövetkezetek ügyében Aradon megindult mozgalom hullámai egyre szélesebb körben terjednek. Legújabbán a nagyváradi és biharmegyei kereskedők készülnek akcióra a tulajkapások ellen, a melyekkel a vidékükön működő fogyasztási szövetkezetek a kereskedők megélhetését veszélyeztetik. E végből a nagyváradi és biharmegyei kis kereskedők társulata megkereste az Aradi Kereskedők Körét az Aradon megindult mozgalom részletei felől. Az Aradi Kereskedők Köre a napokban küldte meg az erre vonatkozó adatokat a nagyváradiaknak.

— Papnövendékek felvétele. A csanádi püspök arról értesít bennünket, hogy egyházközlétebe a növendék-papokat július hó 3-án fogják felvenni. A pályázni szándékozókat, kik az érettségi vizsgálatot kellő sikerrel kiállották és ép egészségesek, felhívja a főpap, hogy f. évi július hó 2-án délután a püspöki irodában személyesen jelentkezzenek és ott keresztleveleket és érettségi bizonyítványukat bemutassák.

— A Zsoldics levele. Papp Béla hirhadt büntársáról, Zsoldics Mihályról jött a hír Illava falai közül. Levelet irt az örök rabságra ítelt gyilkos béres a feleségének, aki két fiát mesterségre adva két kisebb gyerekével Amerikába készül. Levelében azt írja a 4170. számú illavai rab — ez a Zsoldics száma — hogy egészséges, mint a vas s most hiszi, hogy a 15 esztendő, amikor a jóviseletű életfogytiglan való rabságra ítelt foglyokat szabadon eresztik, csakugyan kibírja. Enni-inni van mit, s egy kilót hizott is a rabságban. Aztán így folytatja a levelet:

— Csak ezt ne irtad volna, drága feleségem, hogy felkeresel, mert azóta nincsen nyugodalmam, nincsen éjjelem, sem nappalom, rosszabb már azóta az én állapotom mint azé a kutyáé, akit Szatnárón felakasztottak, egyre azt számlálom, hogy mikor láthatlak már. A gyermekeket jól helyezd el, jámbor helyekre, ahol istenfélő tanulanak, mert borzasztó a gonosznak bűnhődése, a kisebbet meg hozd magaddal hadd lássam őket.

— Halálos fogfájás. Billédrről jelentik, hogy Bludszki Vendelné odavaló öreg német asszonyt az udvaron levő kutban halva találták. Férje azt állítja, hogy felesége, mikor úgy hajnal tájt felébredt, nagy fogfájásról panaszkodott neki, majd vette a vizes edényt, hogy abba vizet hozzon a kutból. Ő időközben újra elaludt, csak arra ébredt fel, mikor jelentette neki unokaleánya, hogy a nagymama a kutba esett. A rejtélyes ügyben a vizsgálatot megindították.

— Mikor a baka selypit. Tóth István magyar-bánhegyesi illetőségű, 101 ik gyalogezredbeli gyalogos erősen selypített. Katonáéknál még a gyógyíthatatlan bajokat is gyógyítani akarják. Ha sánta, azt mondják neki, nyujtsd ki a lábad; ha vak, akkor nyisd ki a szemedet, ha selypes, akkor tátsd ki a száját. Hiába próbálta szegény Tóth István a száját kitérni és nyelvét forgatni, csak botnyelvű volt. Utoljára kitérte a száját, nyelvéhez tette a Manlichert és teljesen kigyógyult a selypítésből. Tompán pörgött a feketével behuzott dob, s a fehértemplomi temetőben egy frissen hantolt sirdomb jelzi, hogy Tóth István megszabadult a katona élet gondjaitól. Magyar-Bánhegyesen pedig egy öregasszony siratja a fiát, a kiben reménykedett s talán egy fiatal leány is busul keservesen, aki nem csufolta a selypes legényt.

— Életrevaló újítás a Városi kávéházban. A Városi kávéház vezetője Masánzker Alfréd a meleg idő beálltával azon meglepetésben részesítette a közönséget, hogy a mai naptól kezdve fagyaltokat és jégkávét saját személyzetével pontosan házhoz szállítottat. A 235 számú telefonon, szóbelileg és írásbelileg is elfogad megrendeléseket. Ezen figyelemre méltó előzékenység a kellő partfogást meg is érdemeli.

— Szép virágdiszek voltak láthatók az aradi polgári leányiskola tegnapi juniálisán előadott élőképekben. A tetszetős diszek Komlós Ferenc művirág kereskedésében készültek.

— Egy pár jó cipő. Első és főkéllék: legyen valódi kézi gyártmány. Ha ilyen, akkor biztos, hogy a cipő a legjobb anyagból készült és formáját sem vesztítheti soha. Ne kinezza lábunkat, ami egyos-egyedül a szabástól függ. Amely cipőnek pedig jó a szabása, az külsőleg is elegáns, szemrevaló. Igen fontos továbbá, hogy a cipő könnyű legyen. A hölgyek például gyűlölik a nehéz cipőt, s egy világért sem viselnének olyant. Nyáron a nehéz cipő kiállhatatlan szinte borzasztó nyög. Ezek röviden a jó cipő tulajdonságai, s ezeket a szempontokat követi Porter Vilmos Nagy Aruháza is, a Szabadság-téren. Elve legjobb kézi gyártmányu cipővel a közönségnek szolgálni, s ezen helyes elvnek köszönheti a nagy forgalmat, melyet cipőáruban elér. Vidéki irásbeli rendelések szintén a legnagyobb gondtal és gyorsasággal eszközöltetnek. Kényelmes eszköz rendelésekre: a városi és megyei telefon. Szám 324.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőseggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Scheinberger értéktárgyai. Scheinberger Mór kérvényt adott be a törvényszékhez, hogy adja ki számára azon értéktárgyait, melyeket fogságának megkezdése előtt bíról letétbe helyeztek. Ezek között van ezüst órája, egy arckép több „értékpapir és értékes irat.“ A kérvény végén megjegyzi Scheinberger, hogy sürgősen kéri a tárgyakat, mert nagy szüksége van rájuk.

§ A nyári esküdtzéki ciklus. E hó 17-én, kedden nyílik meg az aradi törvényszéknél a nyári esküdtzéki ciklus, melynek folyamán négy ügyet tárgyalnak le. Az első tárgyaláson, 17-én Stan Tanász és társai szándékos emberöltési ügyében ítélnék. 19-én Mikor Mikuláj, 20-én Don Iszpravnik, 11-én Belán Nikoláj kerülnek a vádlottak padjára gyújtogatás vádjá miatt.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Por a parkokban.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Igen szép parkjaink vannak, a melyekre büszkék vagyunk és lehetünk. Idegenből Aradra látogató ismerőseinket is idehozzuk, hadd gyönyörködjenek nem csak a parkokban, de az ott üdülő közönségünkben is: itt láthatják, mily szép gyermekek és bájos asszonyok vannak Aradon. Csakhogy minket nem lehet látni a sok portól. Mert ez is nevezetesség az aradi parkokban. A mi bámulatos a dologban, az, hogy könnyű ezen a bajon segíteni, de még sem segítenek. Aradi speciáltság, hogy van vízvezetékünk, de nem használják. Minek neveztük: takarékosságnak, vagy éhhetetlenségnek? Hát már a tudónket sem becsüljük annyira, mint azt a kis vizet a mi a locsoláshoz szükséges?

Hasonlóképen vagyunk a kis erdővel is, hol locsolni kellene, legalább a mikor majálisokat tartanak. Ne nézzük az egészséget másodrendű dolognak. Ha már a jó Isten adta a vizet, mi magunk pedig drága pénzen megcsináltuk a vízvezetékét: akkor éljünk vele. Szóval ne legyünk éhhetetlenek.

Tehát t. hatóság! Öntözzük a parkokat! Ezért a lukszusért nem fogják Önöket felelőssé tenni. Sőt, majd megdicsérjük érte.

Igen sokan, kik a parkokban üdülést keresnek.

* Az ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketelenségekről tesz jelentést: Schwarze Adolf, Nagy-Becskerek. — Héring György, Csongrád. — Kovács Jónás, Kaposvár — Jeszcncki Lajos, Fe ka, — Turcsa Antal, Szamos-Ujvár. — Schreiber J. L., Bécs. — Wippel Tivadar, Leitendorf. — Krausz Borbála, Bécs.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 2.

Delítőzsde. Buzakinálát mérsékel, vételkedv jó. Szilárd iránzat mellett 18,000 méter-mázsza került forgalomba. 10—15 fillérig drágább árainak. Egyéb gabonaműek változatlanok. Időjárás szép.

Zárlat 12 órakor:

Buza júniusra	8.04—8.05
Buza októberre	6.79—6.80
Rozs októberre	5.88—5.89
Zab októberre	5.21—5.25
Tengeri júliusra	5.28—5.29
Tengeri augusztusra	11.65—11.75

Zárlat 5 órakor:

Buza júliusra	8.03—8.05
Buza októberre	6.75—6.76
Rozs októberre	5.87—5.89
Zab októberre	5.18—5.19
Tengeri júliusra	5.24—5.25
Tengeri augusztusra	11.70—11.80

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	692.25
Magyar hitelrészvény	713.50
Leszámitóbank részvény	440.—
Rima-Murányi vasmű részvény	521.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	691.50
Közuti vasut	624.—
Városi villamos vasut részvény	313.—

S z e s z ü z l e t.

— Június 2. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'80—13—korona mmázsánként.

NAPIREND.

Június 3. Kedd. Róm. kath. naptár: Klotild királynő. — Protestáns naptár: Klotild királynő. — Görög-keleti naptár (május 21.): K. és Illés. — A nap kel 3 óra 50 perckor, nyugszik 7 óra 34 perckor. — A hold kel 1 óra 51 perckor, nyugszik 4 óra 9 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van: kedden, szerdán és szombaton délután 1 1/2—12 1/2 óráig; keddén, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjelzés. A központi meteorologial-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, zivatarok. Június 3. Körörvosválasztás Seprősön.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat éj. 5.—	Személyvonat éjtel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárolag szeptember 30-ig ünnep-és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Irta: **Catulle Mendés.** [59]

(Folytatás.)

A félelem és irtózat egy pillanatig a földhöz szegezte Gloriant, de csakhamar előre rohant a tömegben, szivszaggató hangon kiabálva:

— Frigyes!

Meg kellett állania; katonai kordon kivont kardokkal zárta el a palotához vezető utat.

Borzasztó volt! Frigyes ott van a lángok között és ő nem rohanhat hozzá, nem szabadít-hatja ki, vagy nem halhat meg vele együtt, átölelve, igen: forrón átölelve őt. Kezeit tördelve, haját harapdálva keservesen zokogott.

Ebben a pillanatban az épület jobb oldalán egy kapu nyílt fel, hova még a tűz nem hatolt el egészen és egy csapat nő és férfi menekült a palotából. Frascuelát pillanatnyi remény fogta el! A király talán itt van a menekülők közt.

A közté mély tisztelettel nyitott utat a menekülőknek, tehát magas egyéniségek voltak. Ah! a király is bizonyára közöttük van, veszályen kívül. Oda futott a csapathoz, nem ismert közölük senkit, míg végre Flédro Chemyl herceget vette észre. Megfogta karját és magával vonta:

— A király önökkel van?

— Gloriane! Mit keres ön itt?

— Ah feleljen! A király ott van?

— Nincs

— Ah! Tehát elveszett! és önök futnak, anélkül, hogy megkísértenék megmenteni őt?

— A király nem is volt a palotában.

Gloriane felzokogott, de most már örömében.

— Hol van?

— Senki sem tudja. Miután felgyújtotta a palotát

— Hogyan? hát ő gyújtotta volna fel?

— Következtetjük, Károly segítségével.

— Miért?

— Mert örült! mondá a herceg vállát vonva; s amint beszélük, örültségének nem ez a tűzvész a legnagyobb nyilvánulása.

— Még egyebet is tett?

— Három nappal ezelőtt Károly elaléltan, véresen találta szobájának szőnyegén, jobb kezében egy borotvát tartva.

— Meg akarta magát ölni?

— Rosszabbat. Megcsönkitani. És talán sikerült is neki.

— Nem, nem, ez nem igaz, nem lehet igaz. De meg kell őt keresni, meg kell találni. Ki, tudja, mi nem jutott még eszébe! Bizonyosan tudják, hogy elhagyta a palotát?

— Az udvarmester lovon látta távozni.

— Egyedül?

— Károlylyal.

— Oh! Hol lehet? Hol lehet most? — morgá téplődve Gloriane.

A herceg mélyen gondolkodóba esett. Vég-re halkabban mondá:

— Azt hiszem, Oberkammergauba ment.

— Oberkammergau-ba?

— Igen, Már a mult héten járt ott titokban. Lehet, hogy ismét oda tért vissza.

— Ha ön ezt gondolja, miért nem mondja meg a királynének, a hercegeknek?

— Mert nem akarok többé ezekben a dolgokba beleáutkozni, melyekben erősen kompromitálva vagyok; s mert elakorom hagyni ezt az esztelen családot, csináljanak, amit akarnak. Eh a thüringiai király nem az egyedüli uralkodó, kinek kamarása vagyok. Tudja, hova megyek most? A hotelbe, összecsomagolok és pár óra mulva a gyorsvonattal elhagyom Nonnenburgot. Isten önnel. Amit most utoljára mondtam, megfontoltságából, használja fel ha akarja, de én mosom k. zeimet.

— Gyáva! mondá Gloriane.

— Lehet, viszonzá egykedvűen Flédro-Shémyl herceg és vállat vonva távozott.

Gloriane néhány pillanatig gondolkozott. Azután anélkül, hogy csak odatekintett volna a dühöngő tűzvészre, elsietett, utat törve magának a tömegben.

A Johan Joseph uton bérkocsi közeledett

feléje. Jelt adott a kocsisnak, ki megállította lovait.

— Oberkammergauba akarok menni, mondá. A kocsis bámulva meresztette rá szemeit.

Mintahogy igen rosszul ejtetette ki a német szavakat, azt hitte, hogy nem értette; lassabban ismételte tehát:

— Vigyen engem Oberkammergauba!

— De ez lehetetlen.

— Miért?

— Mert tizenhat órai hegyi ut! Megölném lovaikat.

— Tizenhatforintot fizetek óránként.

— Oh! mondá a kocsis elkáprázotva.

Azután hozzát-vé:

— Tudja-e asszonyom, hogy az utolsó harmadát tudja kell megtenni?

— Gyalog?

— Igen. Szekér nem haladhat le azon a meredek lejtőn.

— Mindegy.

— Es „tizenhatforintot“ mondott óránként?

— Huszat, ha gyorsan hajt.

— Tessék felülni.

Belevetette magát a bérkocsiba és a kocsis lovai közül, melyek vágtatni kezdtek. Köz utcák sötétek, elhagyottak voltak és csak a távolból hallatszott a tömeg zaja és az épület vészes ropogása. Hirtelen isszonyu magasra csapott fel a láng, még irtózatossabb ropogás között és az alacsony házikók fedelei és falai pár pillanatig vérvörösre voltak festve, azután ismét elsötétedett minden . . .

(Vége következik.)

N y á r i s z i n h á z.

Kedden, 1902. évi június hó 3-án:

Liliomfi.

Eredeti vigjáték népdal kkal, zenével, 3 felvonásban. Irta: Sziglió Ede.

S Z E M É L Y E K:

Szilvai	Polgár S.	Adolf, fia	Gőzön Béla.
Camilla	Pajor Agnes.	Kányai	Németh J.
Mariska, árva	Szabó Irma.	Erzsi. leánya	Parlagi K.
Liliomfi	Szabó József.	Gyuri, pincér	Békéssy Gy.
Szellemfi	Sarkadi A.	Cseléd	Békéssy né.
Schwarzcz	Győre Alajos.	Egy asszony	Daróczy Ilka.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Jó tanács háziasszonyok részére!

(Egy őszinte levél.)

Kedves Tildám!

Legnagyobb örömmel vettem kedves soraidat, melyből ujjog is csak irántami szereteted, és háztartási tapasztalataim méltatását olvastam ki.

Több fontos kérdéseid közül, melyekre részletes arraszokat később tartok fenn, — ezuttal csupán a rázójátok feléni, mely az előre haladott idény folytán legsürgősebb lévén, kívánatos, hogy erre nézve mielőbb tájékozva légy.

Éveken által sok minden, s mindenkitől ajánlott szereket Camphort, Patscheuli, Naphtalint használtam butoraim s ruhanemüim megóvására molyok ellen, melyekkel több, kevesebb szerencsével, kisebb-nagyobb kárral, (de sohasem kár nélkül) éltem át a nyarat. — Az utóbbi években csupán egy szert használok, és pedig teljes siker mellett, — egy szernek sem tapasztaltam oly kitűnő és oiztos hatását, mint azon moly-pusztítónak, mely nálunk csupán Vojtek és Weisz nagybani drogueriájában kapható:

1 kis doboz 50 fill., 1 közép doboz 1.— kor. 1 nagy doboz 2.— kor

Edes Tildám! ha ezen évi nyaralásodat mint irod nyugodtan óhajtot átélni, ugy ezen és csak is ezen Vojtek és Weisz-fele különleges moly-pusztító használatát ajánlom, mely ruhanemüek, szőnyegek és egyébb gyapju szöveteket a legbiztosabban óv meg molykár ellen.

Csőkol:

Blankád.

1014

* Az ezen rovat szövegeket nem vállal felelőséget a szerkesztő.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúsz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegvíz-gyógyimódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek. ☎ Telefon 270.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **Ibolya-crème** kitűnő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyúttal biztosítom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5.

Kitűnő tisztelettel Marsitzky Adél

Szeplő, májfolt, bíbircs, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

Ibolya-Crème

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsás és krém színben 60 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen higiénicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérlítom és rózsás színében tündöklő varázsos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 krajczár.

☞ Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól! ☜

Bevásárlásnál csakis **HAJOS** féle **IBOLYA-CRÉMET** tessék elfogadni.

Kapható:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá **Vojtek Kálmán** és **Tábor Gyula** urak gyógyszerházában.

Rozsnyay-féle

chinin cukorka, chinin csokoládé

☞ pályakoszorozott készítmény. ☜

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden mászert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerházában

Aradon, Szabadság-tér.

Raffia Hárs!!

fehér, hosszú, széles szálú egész bál vételnél

100 kgrként 80 koronáért

kapható

Reich B Károly Fia és Társa czégnél
Andrassy-tér 6., Verbos-ház. 1006

2627—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kradigaty Demeter végrehajtonak, Czicziriga Nyicza és Siklován Krisztina végrehajtást szenvedők elleni 200 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, Ó-Pécska községben fekvő, az ó-pécskai 52. sz. tjkvben A. + 2. sorsz. alatti beltelkes házra a C. 2. a. özv. Román József és Siklován Elicza javára bekebelezett életfogytig tartó lakási szolgálmi jog épségben tartása mellett az árverést 842 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi július hó 10-ik napján délelőtti 9 órakor ezen telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 84 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1902. évi május hó 20-ik napján.

Dr. Jakó,

kir. albiró.

1013

1086—902. tkv. szám.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Battonyai takarékpénztár részvénytársaság végrehajtonak és a csatlakozottnak kimondott Polle Rozáliának, Laczkó Jozsefné szül. Kurilla Erzsébet kevermesi lakos végrehajtást szenvedett e leni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 400 kor. tőkekövetelés és ennek 1901. szeptember 29 től járó 6% kamatai, 36 kor. 30 fill. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 32 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a szegedi kir. törvényszék (a battonyai kir. bíróság) területén lévő kevermesi 112 sz. tjkvben fekvő A. + (1+4., 7—482., 503., 504/63.) hrsz. ingatlanra 1117 korona, az ugyanazon tjkvbeli A. + (1—4., 7—482., 503., 503/432, 2) hrsz. ingatlanra 704 korona ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határozottul 1902. évi június hó 24 napjának d. e. 10 órája Kevermes községhezához tüzetik ki.

Árverési feltételek a következők:

1. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 111 kor. 70 fillért és 70 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

2. Az ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Battonyán, 1902. évi márczius hó 31-én. A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

1012

Kir. tkvvezető.

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világhra elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csak az azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

☞ Hamisítványoktól tessék óvakodni! ☜

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerházakban és droguerházban.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs. Apácán: Bonomi Antal, Cs. Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Eieken: Ifj. Pekker István, Földeákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnar István, Gyorokon: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kurticsen: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácskúszán: Szabady Viktor, M. Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pityaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerházában.

Permetezők

3 évi jótállással
(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,
kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

1082—1902.

TELEFON 43

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogzédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Kúvin község előjárósága.

Házi csengők

bevezetését és javítását szak-
szerűen végzi:

Kalmár József

villanyműszerész,

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Kerékpár és varrógép raktár.

Szakszerű javítóműhely!

VAJDA BENŐ

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

Készít rágásra teljesen használható

MŰFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombázása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 769

Fájdalom nélküli foghúzás 1 forint.

Ló eladás.

Méltóságos Gróf Almásy Dénes ur kétegyházai (Békésme-
gye) félvér ménéséből következő tenyész kanczák és hibátlan
kitűnő használatu kocsis lovak jelöltettek ki eladásra.

1 drb. szürke kancza, 9 éves, 158 cmt. magas, anyja:
Dió-Gidrántól, apja: Majestoso.

1 drb. szürke kancza, 9 éves, 156 cmt. magas, anyja:
Dió-Czigánylegénytől, apja: Majestoso.

1 drb. szürke kancza, 9 éves, 158 cmt. magas, anyja:
Szemes-Czigánylegénytől, apja: Majestoso.

1 drb. sárga kancza, 10 éves, 160 cmt. magas, anyja:
Schágiától, apja: Dió.

1 drb. sötét pej koros kancza, 163 cmt. magas, anyja:
Gidrántól, apja: Czigánylegény.

A kanczák „Primusz“ ang. telivér ménnel befedezve csikó
választás után szeptember hóban adatnak át vevőnek.

Eladó még: 1 drb. pej herélt, 5 éves 173 cmt. magas
nyerges ló, anyja importált irlandi vadászló, apja: „Montegi-
bello“ félvér.

Részletes felvilágosítással szolgál a főintézőség, — meg-
keresésre kétegyházi állomáson fogatról gondoskodva lesz.

Megele Béla,

uradalmi főintéző.

Pályázati hirdetmény.

Kúvin község előjárósága a községi szülésznői állásra
pályázatot hirdet.

Javadalmazás: a községi pénztárból évi utólagos havi rész-
letekben 80 korona készpénz, minden szülési eset után a fél-
től 2 korona. Vagyontalanoknak díjtalanul köteles segíteni.

A választás Kúvin község házában 1902. évi június hó 24-én
d. e. 8 órakor lesz megejtve, a mikorra az oklevéllel ellátott
pályázati kérvények alólirott előjárósághoz benyújtandók.

Kúvinban, 1902. évi május hó 26-án.

Montia Isaiás,
jegyző.

1011

Osztoja Demeter,
bíró.

988

ALAPITTATOTT 1876.

BERÁN ANTAL ÉS FIA

kárpitos és diszitő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stýlben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papír nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve.
Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracz raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti disz és diszitési zászlók gyár-
tási terme, ünnepélyek és termek diszitési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Több kiállításon első díjjal kitüntetve.

Városi és megyei telefon 132. szám.